Elämänkaarilautakunta

**Aika** 18.11.2026 klo 17:00 -

**Paikka** Janakkalan kunnanvirasto, Juttilantie 1, Turenki, kokoustila Hamppula

**Käsiteltävät asiat**


| Asia | Otsikko | Sivu |
|---|---|---|
| 82 | Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus | 3 |
| 83 | Pöytäkirjantarkastajien valinta | 4 |
| 84 | Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen | 5 |
| 85 | Perhehoidon palkkioita ja perhehoitajien vapaata koskeva muutos 1.1.2027 alkaen | 6 |
| 86 | Sosiaali- ja perhepalvelujen toimialan talousarvio 2027 | 11 |
| 87 | Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan talousarvio 2027 | 16 |
| 88 | Asumispalveluiden tulosalueen palveluverkkosuunnitelman päivittämisen mukaiset ennakkovaikutusten arvioinnit | 20 |
| 89 | Vastaus valtuustoaloitteeseen ikäihmisten ympärivuorokautiseen hoivaan systemaattisesti riittävä henkilöstö | 26 |
| 90 | Vastaus valtuustoaloitteeseen Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon kriteereiden tarkistamiseksi THL:n suosituksen mukaiseksi | 35 |
| 91 | Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Icehearts-toimintamallin tarpeen selvittämistä kaikilla Kanta-Hämeen seuduilla | 49 |
| 92 | Toimialajohtajan ajankohtaiskatsaus / sosiaali- ja perhepalvelut | 54 |
| 93 | Toimialajohtajan ajankohtaiskatsaus / asumisen ja kotiin vietävät palvelut | 55 |
| 94 | Tiedoksi merkittävät asiat | 56 |
| 95 | Muut asiat | 57 |

**Osallistujat**

| | Nimi | Tehtävä |
|---|---|---|
| Läsnä | Taiveaho Satu | puheenjohtaja |
| | Hirviniemi Erja | 1. varapuheenjohtaja |
| | Kaunisto Jyri | jäsen |
| | Lehtonen Terhi | jäsen |
| | Lepistö Anssi | jäsen |
| | Mustiala Marko | jäsen |
| | Ranta-Kahila Tomi | jäsen |
| | Rauhaniemi Jenni | jäsen |
| | Suojala Leena | jäsen |
| | Virtanen Kalle | jäsen |
| | Levaniemi Jonni | varajäsen |
| | Ranta Outi | varajäsen |
| | Syrjälä Tiia | varajäsen |
| Muu | Lepola Kaisa | aluehallituksen puheenjohtaja |
| | Bitter Riku | aluehallituksen edustaja |
| | Rintakoski Juho | nuorisovaltuuston edustaja |
| | Paasikoski-Junninen Marika | esittelijä, toimialajohtaja |
| | Haapanen Jorma | esittelijä, toimialajohtaja |
| | Kurkinen-Supperi Anu | pöytäkirjanpitäjä, hallintopäällikkö |
| | Kirkonpelto Ville | palvelupäällikkö |
| | Kukkonen Petrus | rahoitus- ja investointijohtaja |
| | Rikkilä-Kettunen Eeva | tilapalvelupäällikkö |
| | Salo Sampo | talousjohtaja |
| | Ylätalo Taija | tulosaluejohtaja |

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**82**
**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

Kutsu kokoukseen on lähetetty sähköpostitse ja esityslista tallennettu sähköiseen järjestelmään 13.11.2026

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön 139 §:n mukaan kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista, vähintään viisi (5) päivää ennen kokousta. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii. Hallintosäännön 140 §:ssä on määrätty sähköisestä kokouskutsusta.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaisesti toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

**Puheenjohtajan päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** -

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**83**
**Pöytäkirjantarkastajien valinta**

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

Hallintosäännön 159 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Elämänkaarilautakunnan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua elämänkaarilautakunnan jäsentä, jollei elämänkaarilautakunta jonkin asian kohdalla toisin päätä. Tällä kertaa tarkastusvuorossa ovat Kalle Virtanen ja Erja Hirviniemi (varalla Jyri Kaunisto).

**Puheenjohtajan päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää valita kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** -

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**84**
**Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen**

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**Puheenjohtajan päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää hyväksyä tämän kokouksen työjärjestyksen.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** -

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 76 | 21.10.2026 |
| Aluehallitus | § 379 | 2.11.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**85**
**Perhehoidon palkkioita ja perhehoitajien vapaata koskeva muutos 1.1.2027 alkaen**

Elämänkaarilautakunta 21.10.2026 § 76

**Valmistelija**

lastensuojelun tulosaluejohtaja Taija Ylätalo, puh. 040 507 5442, taija.ylatalo(at)omahame.fi, sijais- ja jälkihuollon päällikkö Eija Luodes, puh. 040 587 3278, eija.luodes(at)omahame.fi

**Selostus**

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen oma lastensuojelun perhehoidon yksikkö, Perhehoitoyksikkö Kanerva, vastaa alueen lastensuojelun tarpeenmukaisesta perhehoidosta. Alueella perhehoidon osuus sijaishuollosta on valtakunnallisesti tarkasteltuna korkea. Vuonna 2025 noin 61 prosenttia huostaanotetuista lapsista oli sijoitettuna perhehoitoon.

Perhehoidon edelleen vahvistamiseksi palveluissa on kevään 2026 aikana valmisteltu perhehoidon kehittämissuunnitelma. Kehittämistyön tavoitteena on lisätä perhehoidon vaikuttavuutta, vahvistaa perhehoitajien jaksamista ja mahdollistaa entistä useammin päätoiminen perhehoitajana toimiminen. Tavoitteena on nostaa perhehoidon osuus lastensuojelun sijaishuollosta 70 prosenttiin. Muutoksella arvioidaan olevan merkittäviä sekä inhimillisiä että taloudellisia vaikutuksia.

Osana kehittämistyötä on tarkasteltu perhehoidon palkkioita ja vertailtu niitä lähialueiden perhehoidon toimijoiden palkkioihin. Perhehoitoyksikkö Kanervassa on edelleen käytössä toimintamalli, jossa hoitopalkkio alenee kolmannen sijoitusvuoden jälkeen. Muut perhehoidon järjestäjät ovat luopuneet vastaavasta käytännöstä.

Perhehoidon vaativuus ei sijoituksen keston myötä vähene, vaan lasten ja nuorten tuen tarpeiden monimuotoistumisen vuoksi vaativuus on monissa tilanteissa kasvanut. Hoitopalkkion alentamisesta luopuminen tukee perhehoitajien sitoutumista sekä vahvistaa hyvinvointialueen mahdollisuuksia rekrytoida uusia perhehoitajia. Perhehoitajilta saatujen palautteiden perusteella nykyinen palkkion alenema on osaltaan vaikuttanut siihen, että perhehoitajat ovat hakeutuneet muiden toimijoiden toimeksiantoihin.

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 76 | 21.10.2026 |
| Aluehallitus | § 379 | 2.11.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

Esityksen mukaan perhehoidon hoitopalkkio säilyy koko sijoituksen ajan samalla tasolla. Vuoden 2026 palkkiotason mukainen hoitopalkkio on 1 775,96 euroa kuukaudessa, johon tehdään mahdollinen indeksitarkistus voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Perhehoidon kehittämisen erityisenä tavoitteena on lisätä yli 10-vuotiaiden lasten sijoittumista perhehoitoon. Tämän asiakasryhmän kohdalla perhehoito edellyttää usein tavanomaista enemmän aikaa, sitoutumista ja mahdollisuutta keskittyä yhden lapsen tai nuoren tukemiseen. Tämän vuoksi esitetään uusi palkkioluokka, jonka mukainen hoitopalkkio olisi 2 100 euroa kuukaudessa silloin, kun lapsi sijoitetaan perhehoitoon yli 10-vuotiaana. Tavoitteena on lisätä perhehoitoon sijoitettavien yli 10-vuotiaiden lasten määrää vähintään viidellä vuosittain.

Perhehoitajien jaksamisen tukemiseksi esitetään lisäksi lisävapaapäivän myöntämistä niille perhehoitajille, joilla on perhehoidossa murrosikäisenä sijoitettuja lapsia tai suuria sisarussarjoja. Lain mukainen vähimmäisvapaa on kaksi vuorokautta kuukaudessa. Esityksen mukaan kyseisten perhehoitajien vapaa olisi jatkossa kolme vuorokautta kuukaudessa. Muutosten arvioitu kokonaiskustannusvaikutus on noin 300 725 euroa vuodessa. Perhehoidon lisääntymisen kautta arvioitu säästöpotentiaali on noin 646 234 euroa vuodessa, mikäli erityisesti murrosikäisten lasten perhehoitoa onnistutaan lisäämään tavoitteiden mukaisesti.

**Muutosesitys:**
1) Perhehoidon hoitopalkkiota ei alenneta kolmen sijoitusvuoden jälkeen, vaan palkkio säilyy koko sijoituksen ajan samalla tasolla. Hoitopalkkio on vuoden 2026 tasossa 1 775,96 euroa kuukaudessa, huomioiden mahdolliset indeksitarkistukset vuosittain.
2) Perhehoidon palkkioihin lisätään uusi palkkioluokka, jonka mukainen hoitopalkkio on 2 100 euroa kuukaudessa silloin, kun lapsi sijoitetaan perhehoitoon yli 10-vuotiaana.
3) Perhehoitajille, joilla on perhehoidossa murrosikäisenä sijoitettuja lapsia tai suuria sisarussarjoja, myönnetään jatkossa kolme vuorokautta vapaata kuukaudessa nykyisen kahden vuorokauden sijaan.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5 § kohta 11

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

1) hyväksyä osaltaan perhehoidon palkkioita ja perhehoitajien vapaata koskevat muutokset siten, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2027 alkaen, sekä

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 76 | 21.10.2026 |
| Aluehallitus | § 379 | 2.11.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

2) esittää aluehallitukselle, että aluehallitus vahvistaa perhehoidon palkkioita koskevat muutokset, sekä perhehoitajien vapaata koskevan muutoksen 1.1.2027 alkaen

**Päätös**

Elämänkaarilautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Lastensuojelun palvelupäällikkö Eija Luodes ja lastensuojelun tulosaluejohtaja Taija Ylätalo olivat kokouksessa läsnä asiantuntijoina esittelemässä asiaa.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 2.11.2026 § 379

**Valmistelija** hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska@omahame.fi

**Selostus** Elämänkaarilautakunnasta on tullut aluehallituksen päätettäväksi asia koskien perhehoidon palkkioita ja perhehoitajien vapaata koskevaa muutosta 1.1.2027 alkaen

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 5 kohta,

**Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys**

Aluehallitus päättää hyväksyä perhehoidon palkkioita koskevat muutokset sekä perhehoitajien vapaata koskevan muutoksen voimaan tulevaksi 1.1.2027 alkaen.

**Käsittely** Keskustelun aikana Karri Vanttaja teki Aapo Reiman kannattamana esityksen, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Aluehallituksen puheenjohtaja totesi aluehallituksen kannattavan yksimielisesti Karri Vanttajan esitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi.

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 76 | 21.10.2026 |
| Aluehallitus | § 379 | 2.11.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**Päätös**

Aluehallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026
14248/00.01.02.00/2026

**Valmistelija** lastensuojelun tulosaluejohtaja Taija Ylätalo, puh. 040 507 5442, taija.ylatalo(at)omahame.fi, sijais- ja jälkihuollon päällikkö Eija Luodes, puh. 040 587 3278, eija.luodes(at)omahame.fi

**Selostus** Hyvinvointialueen aluehallitus palautti 2.11.2026 kokouksestaan asian valmisteluun murrosikäisten perhehoidon palkkion osalta siltä osin, että tulosalueelta toivottiin kustannuslaskentaa sen osalta paljonko kustannusarvio nousisi, mikäli kaikkien yli 10-vuotiaita lapsia hoitavien perhehoitajien palkkio nostettaisiin 2100 €/kk tasolle tasapuolisuuden nimissä. Hyvinvointialueella on tällä hetkellä (laskemispäivä 4.11.2026) 122 yli 10-vuotiasta lasta perhehoidossa. Heidän perhehoitajilleen maksettavien palkkioiden mahdollinen korotus tasolle 2100 €/kk toisi hyvinvointialueelle lisäkustannuksia vuodessa 474 395 €.

Osa nyt yli 10-vuotiaista lapsista on perhehoidossa ollut jo vuosia, osa ihan vauvasta asti. Tosiasiallisesti ainakin suurimman osan perhehoidon vaativuus on erilaista kuin vasta perhehoitoon yli 10-vuotiaana menevien. Sijoitus itsessään on aina kriisi ja mitä isompi lapsi tulee sijoitetuksi, sitä laajempialaisemmin hän yleensä sijoitusta oireilee. Jokainen sijoitettu lapsi tarvitsee perhehoitajalta vahvaa tukea, mutta perhehoidossa tunnistetaan hyvin se, että murrosikäisen lapsen perhehoidon vaativuus on korkea. Korkeampi palkkio murrosikäisenä sijoitetuksi tulleen lapselle perhehoitajalle on viime vuosina vakiintunut perhehoidon toimintamalliksi valtakunnallisestikin. Osan perhehoitajien palkkio nousee vuodelle 2027 jo esitetyn kolmannen vuoden jälkeisen palkkion pudottamisen luopumisen myötä, joten palkkiotaso kaikkineen nousee. Tulosalue esittää, että palkkioiden nostossa pysytään aiotussa linjassa ja valtakunnallisestikin muualla toimineeksi koetussa linjassa kustannusten kasvun hillitsemiseksi.

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 76 | 21.10.2026 |
| Aluehallitus | § 379 | 2.11.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

Tulosalueelta odotetaan hallituksen toiveen mukaisesti muutosten arviointia säännöllisesti. Tämä toteutuu sekä tarkalla jo suunnitellulla tilastollisella seurannalla kvartaaleittain että Perhehoitoyksikön ja lastensuojelun johdon laadun seurannalla ja sen raportoinnilla.

Päätöksen pitäminen alkuperäisen esityksen mukaisena on kokonaiskustannusvaikutukseltaan noin 300 725 euroa vuodessa.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5 § kohta 11

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämäkaarilautakunta päättää alkuperäisen esityksen mukaisesti

1) hyväksyä osaltaan perhehoidon palkkioita ja perhehoitajien vapaata koskevat muutokset siten, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2027 alkaen, sekä

2) esittää aluehallitukselle, että aluehallitus vahvistaa perhehoidon palkkioita koskevat muutokset, sekä perhehoitajien vapaata koskevan muutoksen 1.1.2027 alkaen.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** Päätösesitys / aluehallitus

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta § 73 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**86**
**Sosiaali- ja perhepalvelujen toimialan talousarvio 2027**

Elämänkaarilautakunta 21.10.2026 § 73

**Valmistelija** toimialajohtaja Marika Paasikoski-Junninen, puh. 040 774 6626, marika.paasikoski-junninen(at)omahame.fi, talousjohtaja Sampo Salo, puh. 040 657 6212, sampo.salo(at)omahame.fi

**Selostus** Laki hyvinvointialueesta (611/2021) § 115 mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointi-aluekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen taloudenpidossa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös siihen, etteivät sen sitoumukset ylitä hyvinvointialueen taloudellisia resursseja. Kanta-Hämeen hyvinvointialue on saanut lisäaikaa vuosien 2023 ja 2024 aikana kertyneiden alijäämien kattamiseen aina vuoteen 2029. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma tulee täten laatia siten, että alijäämät tulevat katetuksi viimeistään tilinpäätökseen 2029 mennessä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön § 12–14 mukaan lautakuntien erityisenä tehtävän on valmistella aluehallituksen antaman talousarvioraamin pohjalta esitys lautakunnan toimialaa koskevasta toiminta - ja taloussuunnitelmasta. Aluehallitus on kokouksessaan 8.6.2026 § 227 antanut talousarvioraamin 2027 sekä suunnittelukehyksen vuosille 2028 ja 2029. Aluehallitus on varannut itselleen mahdollisuuden tarkentaa tarvittaessa suunnittelukehystä syksyllä 2026. Mahdolliseen suunnittelukehyksen muutokseen vaikuttavat alijäämien kattamisaikataulu, tilikauden 2026 tarkentuva tulosennuste sekä mahdolliset vuoden 2027 rahoitukseen tulevat muutokset. Valtiovarainministeriö on poikkeuksellisesti ilmoittanut, että se julkaisee uuden rahoituksen painelaskelman vuosille 2028 ja 2029 lokakuun 2026 aikana. Tämä tulee vaikuttamaan oleellisesti hyvinvointialueen lopulliseen talousarvioon. Tämän lisäksi hyvinvointialueen tulosennuste on heikentynyt selvästi kevään tilanteesta ja tämä kasvattaa oleellisesti sopeuttamistarvetta

taloussuunnittelukaudella. Toimialat ovat joutuneet aikataulusyistä valmistelemaan nyt käsiteltävän talousarvioesityksensä osin vajain tiedoin, koska rahoitustiedot ja tilinpäätösennuste tarkentuvat vielä lautakuntien talousarviokäsittelyn jälkeen.

Sosiaali- ja perhepalveluiden toimialan lautakunnalle esitettävä talousarvioesitys on edellä mainituista syistä vielä valmisteluvaiheessa. Toimialan lopullinen aluevaltuustolle esitettävä talousarvio tulee vielä muuttumaan suhteessa nyt esitettävään valmisteluvaiheeseen valmistelun keskeneräisyydestä johtuen. Toimiala on valmisteluvaiheessa tehnyt talousarvioesityksensä raamin toimintakatteen mukaisena huomioiden raamiesityksen jälkeen esille tulleet määrärahojen siirtotarpeet toimialojen kesken. Siirrot toimialojen välillä on tehty siten, ettei niillä ole ollut vaikutusta HVA-tason toimintakatteeseen.
Liitteenä sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialan talousarvio 2027.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5 § kohta 1

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää esittää aluehallitukselle sosiaali- ja perhepalveluiden toimialan vuoden 2027 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi liitteen mukaisen esityksen.

**Käsittely**

Keskustelun aikana Terhi Lehtonen teki seuraavan muutosesityksen: ”Esitän, että lautakunta palauttaa talousarvion uudelleen valmisteluun ja että talousarvio tuodaan mahdollisimman valmiina lautakunnan käsittelyyn. Keskeneräiseen talousarvioon on mahdotonta ottaa luottamushenkilönä kantaa, saati päättää, sitoutua tai kantaa siitä vastuuta.”

Puheenjohtaja totesi elämänkaarilautakunnan kannattavan Terhi Lehtosen muutosesitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun yksimielisesti.

Pöytäkirjaan päätettiin tehdä tekninen korjaus ja korjata pykälän otsikosta toimialan nimi vastaamaan nykytilannetta (sosiaali- ja perhepalveluiden toimiala).

**Päätös**

Elämänkaarilautakunta päätti yksimielisesti Terhi Lehtosen muutosesityksen mukaisesti palauttaa talousarvion uudelleen valmisteluun ja että talousarvio tuodaan mahdollisimman valmiina lautakunnan käsittelyyn. Keskeneräiseen talousarvioon on mahdotonta ottaa

Elämänkaarilautakunta § 73 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

luottamushenkilönä kantaa, saati päättää, sitoutua tai kantaa siitä vastuuta asian uudelleen valmisteluun.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026
14246/00.01.02.00/2026

**Valmistelija** toimialajohtaja Marika Paasikoski-Junninen, puh. 040 774 6626, marika.paasikoski-junninen(at)omahame.fi, talousjohtaja Sampo Salo, puh. 040 657 6212, sampo.salo(at)omahame.fi

**Selostus** Laki hyvinvointialueesta (611/2021) § 115 mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen taloudenpidossa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös siihen, etteivät sen sitoumukset ylitä hyvinvointialueen taloudellisia resursseja. Kanta-Hämeen hyvinvointialue on saanut lisäaikaa vuosien 2023 ja 2024 aikana kertyneiden alijäämien kattamiseen aina vuoteen 2029. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma tulee täten laatia siten, että alijäämät tulevat katetuksi viimeistään tilinpäätökseen 2029 mennessä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön § 12–14 mukaan lautakuntien erityisenä tehtävän on valmistella aluehallituksen antaman talousarvioraamin pohjalta esitys lautakunnan toimialaa koskevasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Aluehallitus on kokouksessaan 8.6.2026 § 227 antanut talousarvioraamin 2027 sekä suunnittelukehyksen vuosille 2028 ja 2029. Aluehallitus on varannut itselleen mahdollisuuden tarkentaa tarvittaessa suunnittelukehystä syksyllä 2026. Mahdolliseen suunnittelukehyksen muutokseen vaikuttavat alijäämien kattamisaikataulu, tilikauden 2026 tarkentuva tulosennuste sekä mahdolliset vuoden 2027 rahoitukseen tulevat muutokset. Valtiovarainministeriö on poikkeuksellisesti ilmoittanut, että se julkaisee uuden rahoituksen painelaskelman vuosille 2028 ja 2029 lokakuun 2026 aikana. tämä tulee

Elämänkaarilautakunta § 73 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

vaikuttamaan oleellisesti hyvinvointialueen lopulliseen talousarvioon. Tämän lisäksi hyvinvointialueen tulosennuste on heikentynyt selvästi kevään tilanteesta ja tämä kasvattaa oleellisesti sopeuttamistarvetta taloussuunnittelukaudella. Toimialat ovat joutuneet aikataulusyistä valmistelemaan nyt käsiteltävän talousarvioesityksensä osin vajain tiedoin, koska rahoitustiedot ja tilinpäätösennuste tarkentuvat vielä lautakuntien talousarviokäsittelyn jälkeen.

Sosiaali- ja perhepalveluiden toimialan talousarvioesitys on laadittu aluehallituksen 8.6.2026 antaman vuoden 2027 talousarvioraamin mukaisesti. Valmistelussa on huomioitu raamin antamisen jälkeen tunnistetut toimialojen väliset määrärahasiirrot siten, ettei niillä ole vaikutusta hyvinvointialuetason toimintakatteeseen. Aluevaltuustolle esitettävää talousarviota täsmennetään hyvinvointialueen talousarviokäsittelyn edetessä edellä kuvattujen suunnittelukehykseen vaikuttavien tekijöiden tarkentuessa. Hyväksytty talousarvio toimii suunnittelukauden toiminnan ja talouden lähtökohtana. Talousarviota tarkennetaan tarvittaessa vuoden aikana muutostalousarvioilla toimintaympäristössä, palvelutarpeissa, toiminnassa tai taloudellisissa edellytyksissä tapahtuvien olennaisten muutosten perusteella.

Liitteenä sosiaali- ja perhepalveluiden toimialan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5 § kohta 1

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää

1. esittää aluehallitukselle sosiaali- ja perhepalveluiden toimialan vuoden 2027 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi liitteen mukaisen esityksen.
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta 19.11.2026.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** Päätösesitys / aluehallitus

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Liitteet

| Numero | Otsikko |
|---|---|
| 1 | Sosiaali- ja perhepalveluiden toimialan talousarvio 2027 |

Elämänkaarilautakunta § 74 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**87**
**Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan talousarvio 2027**

Elämänkaarilautakunta 21.10.2026 § 74

**Valmistelija**

vs. toimialajohtaja Jorma Haapanen, puh. 040 538 9357, jorma.haapanen(at)omahame.fi, talousjohtaja Sampo Salo, puh. 040 657 6212, sampo.salo(at)omahame.fi

**Selostus**

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) § 115 mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointi-aluekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen taloudenpidossa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös siihen, etteivät sen sitoumukset ylitä hyvinvointialueen taloudellisia resursseja. Kanta-Hämeen hyvinvointialue on saanut lisäaikaa vuosien 2023 ja 2024 aikana kertyneiden alijäämien kattamiseen aina vuoteen 2029. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma tulee täten laatia siten, että alijäämät tulevat katetuksi viimeistään tilinpäätökseen 2029 mennessä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön § 12–14 mukaan lautakuntien erityisenä tehtävän on valmistella aluehallituksen antaman talousarvioraamin pohjalta esitys lautakunnan toimialaa koskevasta toiminta - ja taloussuunnitelmasta. Aluehallitus on kokouksessaan 8.6.2026 § 227 antanut talousarvioraamin 2027 sekä suunnittelukehyksen vuosille 2028 ja 2029. Aluehallitus on varannut itselleen mahdollisuuden tarkentaa tarvittaessa suunnittelukehystä syksyllä 2026. Mahdolliseen suunnittelukehyksen muutokseen vaikuttavat alijäämien kattamisaikataulu, tilikauden 2026 tarkentuva tulosennuste sekä mahdolliset vuoden 2027 rahoitukseen tulevat muutokset. Valtiovarainministeriö on poikkeuksellisesti ilmoittanut, että se julkaisee uuden rahoituksen painelaskelman vuosille 2028 ja 2029 lokakuun 2026 aikana. Tämä tulee vaikuttamaan oleellisesti hyvinvointialueen lopulliseen talousarvioon. Tämän lisäksi hyvinvointialueen tulosennuste on heikentynyt selvästi

Elämänkaarilautakunta § 74 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

kevään tilanteesta ja tämä kasvattaa oleellisesti sopeuttamistarvetta taloussuunnittelukaudella. Toimialat ovat joutuneet aikataulusyistä valmistelemaan nyt käsiteltävän talousarvioesityksensä osin vajain tiedoin, koska rahoitustiedot ja tilinpäätösennuste tarkentuvat vielä lautakuntien talousarviokäsittelyn jälkeen.

Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan lautakunnalle esitettävä talousarvioesitys on edellä mainituista syistä vielä valmisteluvaiheessa. Toimialan lopullinen aluevaltuustolle esitettävä talousarvio tulee vielä muuttumaan suhteessa nyt esitettävään valmisteluvaiheeseen valmistelun keskeneräisyydestä johtuen. Toimiala on valmisteluvaiheessa tehnyt talousarvioesityksensä raamin toimintakatteen mukaisena huomioiden raamiesityksen jälkeen esille tulleet määrärahojen siirtotarpeet toimialojen kesken. Siirrot toimialojen välillä on tehty siten, ettei niillä ole ollut vaikutusta HVA-tason toimintakatteeseen.

Liitteenä asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2029

**Toimivallan peruste**

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5.§ kohta 1

**Vs. toimialajohtajan/ asumisen ja kotiin vietävät palvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää esittää aluehallitukselle asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan vuoden 2027 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi liitteen mukaisen esityksen.

**Käsittely**

Keskustelun aikana Anne Kisonen teki seuraavan muutosesityksen: ”Esitän, että lautakunta palauttaa talousarvion uudelleen valmisteluun ja että talousarvio tuodaan mahdollisimman valmiina lautakunnan käsittelyyn. Keskeneräiseen talousarvioon on mahdotonta ottaa luottamushenkilönä kantaa, saati päättää, sitoutua tai kantaa siitä vastuuta.”

Puheenjohtaja totesi elämänkaarilautakunnan kannattavan yksimielisesti Anne Kisosen muutosesitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun.

**Päätös**

Elämänkaarilautakunta päätti yksimielisesti palauttaa Anne Kisosen muutosesityksen mukaisesti talousarvion uudelleen valmisteluun ja että talousarvio tuodaan mahdollisimman valmiina lautakunnan käsittelyyn. Keskeneräiseen talousarvioon on mahdotonta ottaa luottamushenkilönä

Elämänkaarilautakunta § 74 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

kantaa, saati päättää, sitoutua tai kantaa siitä vastuuta asian uudelleen valmisteluun.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026
14232/00.01.02.00/2026

**Valmistelija** vs. toimialajohtaja Jorma Haapanen, puh. 040 538 9357, jorma.haapanen(at)omahame.fi, talousjohtaja Sampo Salo, puh. 040 657 6212, sampo.salo(at)omahame.fi

**Selostus** Laki hyvinvointialueesta (611/2021) § 115 mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen taloudenpidossa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös siihen, etteivät sen sitoumukset ylitä hyvinvointialueen taloudellisia resursseja. Kanta-Hämeen hyvinvointialue on saanut lisäaikaa vuosien 2023 ja 2024 aikana kertyneiden alijäämien kattamiseen aina vuoteen 2029. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma tulee täten laatia siten, että alijäämät tulevat katetuksi viimeistään tilinpäätökseen 2029 mennessä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön § 12–14 mukaan lautakuntien erityisenä tehtävän on valmistella aluehallituksen antaman talousarvioraamin pohjalta esitys lautakunnan toimialaa koskevasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Aluehallitus on kokouksessaan 8.6.2026 § 227 antanut talousarvioraamin 2027 sekä suunnittelukehyksen vuosille 2028 ja 2029. Aluehallitus on varannut itselleen mahdollisuuden tarkentaa tarvittaessa suunnittelukehystä syksyllä 2026. Mahdolliseen suunnittelukehyksen muutokseen vaikuttavat alijäämien kattamisaikataulu, tilikauden 2026 tarkentuva tulosennuste sekä mahdolliset vuoden 2027 rahoitukseen tulevat muutokset. Valtiovarainministeriö on poikkeuksellisesti ilmoittanut, että se julkaisee uuden rahoituksen painelaskelman vuosille 2028 ja 2029 lokakuun 2026 aikana. Tämä tulee

Elämänkaarilautakunta § 74 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

vaikuttamaan oleellisesti hyvinvointialueen lopulliseen talousarvioon. Tämän lisäksi hyvinvointialueen tulosennuste on heikentynyt selvästi kevään tilanteesta ja tämä kasvattaa oleellisesti sopeuttamistarvetta taloussuunnittelukaudella. Toimialat ovat joutuneet aikataulusyistä valmistelemaan nyt käsiteltävän talousarvioesityksensä osin vajain tiedoin, koska rahoitustiedot ja tilinpäätösennuste tarkentuvat vielä lautakuntien talousarviokäsittelyn jälkeen.

Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan talousarvioesitys on laadittu aluehallituksen 8.6.2026 antaman vuoden 2027 talousarvioraamin mukaisesti. Valmistelussa on huomioitu raamin antamisen jälkeen tunnistetut toimialojen väliset määrärahasiirrot siten, ettei niillä ole vaikutusta hyvinvointialuetason toimintakatteeseen. Aluevaltuustolle esitettävää talousarviota täsmennetään hyvinvointialueen talousarviokäsittelyn edetessä edellä kuvattujen suunnittelukehykseen vaikuttavien tekijöiden tarkentuessa. Hyväksytty talousarvio toimii suunnittelukauden toiminnan ja talouden lähtökohtana. Talousarviota tarkennetaan tarvittaessa vuoden aikana muutostalousarvioilla toimintaympäristössä, palvelutarpeissa, toiminnassa tai taloudellisissa edellytyksissä tapahtuvien olennaisten muutosten perusteella.

Liitteenä asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5 § kohta 1

**Vs. toimialajohtajan/ asumisen ja kotiin vietävät palvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää

1. esittää aluehallitukselle asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan vuoden 2027 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi liitteen mukaisen esityksen.
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta 19.11.2026.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** Päätösesitys / aluehallitus

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta § 74 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

Liitteet

| Numero | Otsikko |
|---|---|
| 2 | Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2029 |

Elämänkaarilautakunta § 75 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**88**
**Asumispalveluiden tulosalueen palveluverkkosuunnitelman päivittämisen mukaiset ennakkovaikutusten arvioinnit**

Elämänkaarilautakunta 21.10.2026 § 75

**Valmistelija** tulosaluejohtaja Raila Lahtinen, puh. 050 370 4754
raila.lahtinen(at)omahame.fi
palvelupäällikkö Laura Turunen, puh. 050 377 9383
laura.turunen(at)omahame.fi
palvelupäällikkö Ville Kirkonpelto, puh. 040 152 4847
ville.kirkonpelto(at)omahame.fi
palvelupäällikkö Anniina Niku-Paavo, puh. 040 6827097
anniina.niku-paavo(at)omahame.fi

**Selostus**

**Asia**
Palveluverkkomuutosvalmisteluun liittyvät ennakkovaikutusten arvioinnit Tapailakodin ja Janakkalan sairaalan, Keinukamarin, Riihimäen sairaala 5. krs. ja Heikanrinteen osalta.

**Taustaa**
Aluevaltuusto on 19.5.2026 hyväksynyt osana alijäämien kattamista koskevaa suunnitelmaa vammaispalvelujen uusien kustannustehokkaiden asumisyksiköiden perustamisen, kalliiden ostopalvelujen siirtämisen omaan palvelutuotantoon sekä oman palvelutuotannon rakenteiden kehittämisen.

Esitettävillä ratkaisuilla lisätään hyvinvointialueen omaa asumispalvelutuotantoa ja vähennetään riippuvuutta ostopalveluista.

**Selostus**
**Palveluverkon muutokset**
Riihimäellä Veturin kiinteistön käyttökiellon ja Penttilänkadun pääterveysaseman tilaongelmien vuoksi toimintoja aiotaan siirtää Riihimäen sairaalan viidenteen kerrokseen.

Tämän vuoksi esitetään muutosta aluevaltuuston 28.10.2025 § 91 hyväksymää palveluverkkoratkaisua. Tapailakodin toiminta jatkuu nykyisessä sijainnissaan ja nykyisellä palvelurakenteella. Janakkalan sairaalan tilat muutetaan vammaispalvelujen asumisyksiköksi, mikä mahdollistaa noin 25–30 uuden asumispaikan lisäämisen hyvinvointialueen omaan palvelutuotantoon.

Elämänkaarilautakunta § 75 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

Hämeenlinnassa Keinukamari muutetaan vammaisten henkilöiden asumisyksiköksi, mikä lisää omaa palvelutuotantoa 24 asumispaikalla. Lisäksi Hämeenlinnaan toteutetaan vuonna 2028 valmistuva asumisen uudisrakennus, johon sijoittuu 24 pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa sekä 10 yhteisöllisen asumisen paikkaa. Esitettävät ratkaisut lisäävät hyvinvointialueen omaa vammaispalvelujen asumispalvelutuotantoa, vähentävät ostopalvelujen tarvetta ja tehostavat olemassa olevien toimitilojen käyttöä.

**Toimivallan peruste**

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön 13.5 §:n 3 kohdan mukaan elämänkaarilautakunnan erityisenä tehtävänä on mm. suorittaa merkittävistä päätettävistä asioista aluehallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti ennakkovaikutusten arviointi.

Vammaispalveluiden asumispalveluiden oman palvelutuotannon vahvistamista koskevan kehittämissuunnitelman osalta tehty vaikutusten ennakkoarviointi on liitteenä

**Vs. toimialajohtajan/ asumisen ja kotiin vietävät palvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää merkitä tiedoksi vammaispalveluiden asumispalveluiden oman palvelutuotannon vahvistamista koskevan kehittämissuunnitelman valmistelutilanteen ja hyväksyy kehittämissuunnitelman vaikutusten ennakkoarvioinnin.

**Käsittely**

Keskustelun aikana Marko Mustiala teki Anne Kisosen ja Tiia Syrjälän kannattamana seuraavan muutosesityksen: ”Esitän, että elämänkaarilautakunta palauttaa vammaispalveluiden asumispalveluiden oman palvelutuotannon vahvistamista koskevan kehittämissuunnitelman ja kehittämissuunnitelman vaikutusten ennakkoarvioinnin uudelleen valmisteluun.

Lautakunta edellyttää, että suunnitelmaan ja ennakkoarviointiin liitetään

1. Arvio siitä, kuinka toimitilat soveltuvat suunniteltuun toimintaan ja täyttävät toiminnan laatukriteerit niin vanhus- kuin vammaispalveluiden siirtyvien kuin nykytiloissa jatkavien palveluiden osalta.
2. Sekä minkälaisia muutostöitä tiloihin tehdään, jotta laatuvaatimukset täyttyisivät
3. Sekä edellyttää, että muutosten talousvaikutukset korjauskustannuksineen liitetään vaikutusarvioinnin osaksi

Elämänkaarilautakunta § 75 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

4. Sekä edellyttää, että vaikutusten ennakkoarviointiin liitetään myös henkilöstövaikutusten arviointi.”

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat käsittelyn pohjana olevaa esittelijän päätösesitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Marko Mustialan muutosesitystä, äänestävät EI. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Kaunisto, Niemi, Rauhaniemi, Sonko, Suojala, Virtanen) ja 6 EI-ääntä (Kisonen, Lehtonen, Mustiala, Ranta-Kahila, Syrjälä, Taiveaho). Äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisi. Puheenjohtaja totesi Marko Mustialan muutosesityksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun tulleen elämänkaarilautakunnan päätökseksi.

**Päätös**

Elämänkaarilautakunta päätti Marko Mustialan muutosesityksen mukaisesti palauttaa vammaispalveluiden asumispalveluiden oman palvelutuotannon vahvistamista koskevan kehittämissuunnitelman ja kehittämissuunnitelman vaikutusten ennakkoarvioinnin uudelleen valmisteluun.

Lautakunta edellyttää, että suunnitelmaan ja ennakkoarviointiin liitetään

1. Arvio siitä, kuinka toimitilat soveltuvat suunniteltuun toimintaan ja täyttävät toiminnan laatukriteerit niin vanhus kuin vammaispalveluiden siirtyvien kuin nykytiloissa jatkavien palveluiden osalta.
2. Sekä minkälaisia muutostöitä tiloihin tehdään, jotta laatuvaatimukset täyttyisivät
3. Sekä edellyttää, että muutosten talousvaikutukset korjauskustannuksineen liitetään vaikutusarvioinnin osaksi
4. Sekä edellyttää, että vaikutusten ennakkoarviointiin liitetään myös henkilöstövaikutusten arviointi.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026
14265/00.01.02.01/2026

**Valmistelija** tulosaluejohtaja Raila Lahtinen, puh. 050 370 4754
raila.lahtinen(at)omahame.fi

Elämänkaarilautakunta § 75 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

palvelupäällikkö Laura Turunen, puh. 050 377 9383
laura.turunen(at)omahame.fi
palvelupäällikkö Ville Kirkonpelto, puh. 040 152 4847
ville.kirkonpelto(at)omahame.fi
palvelupäällikkö Anniina Niku-Paavo, puh. 040 6827097
anniina.niku-paavo(at)omahame.fi
tilapalvelupäällikkö Eeva Rikkilä-Kettunen, puh.040 621 1225
eeva.rikkila-kettunen(at)omahame.fi

**Selostus**

**Asia**
Palveluverkkomuutosvalmisteluun liittyvät ennakkovaikutusten arvioinnit Tapailakodin ja Janakkalan sairaalan, Keinukamarin, Riihimäen sairaala 5. krs. ja Heikanrinteen osalta.

**Taustaa**
Elämänkaarilautakunta on kokoukseen 21.10.2026 käsitellyt asumispalveluiden tulosalueen palveluverkkosuunnitelman (kehittämissuunnitelman) mukaiset ennakkovaikutusten arviointia. Elämänkaarilautakunta on kokouksessaan palauttanut esityksen valmisteluun.

Lautakunta edellyttää, että suunnitelmaan ja ennakkoarviointiin liitetään

1. Arvio siitä, kuinka toimitilat soveltuvat suunniteltuun toimintaan ja täyttävät toiminnan laatukriteerit niin vanhus kuin vammaispalveluiden siirtyvien kuin nykytiloissa jatkavien palveluiden osalta

2. sekä minkälaisia muutostöitä tiloihin tehdään, jotta laatuvaatimukset täyttyisivät

3. sekä edellyttää, että muutosten talousvaikutukset korjauskustannuksineen liitetään vaikutusarvioinnin osaksi

4. sekä edellyttää, että vaikutusten ennakkoarviointiin liitetään myös henkilöstövaikutusten arviointi.

Toimialajohtaja on täydentänyt esitystään 21.10.2026 pyydettyjen tietojen osalta pohjaesityksen pysyessä edelleen samana. Esitettävillä ratkaisuilla lisätään hyvinvointialueen omaa asumispalvelutuotantoa ja vähennetään riippuvuutta ostopalveluista.

**Selostus**
**Palveluverkon muutokset**
Riihimäellä Veturin toimistotiloista on jouduttu luopumaan rakennuksen sortumisvaaran ja Penttilänkadun pääterveysaseman tiloista sisäilmaongelmien vuoksi. Näistä siirtyville toiminnoille osoitetaan tilat Riihimäen sairaalan viidennestä kerroksesta.

Elämänkaarilautakunta § 75 21.10.2026
Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

Tämän vuoksi esitetään muutosta aluevaltuuston 28.10.2025 § 91 hyväksymää palveluverkkoratkaisua. Tapailakodin toiminta jatkuu nykyisessä sijainnissaan ja nykyisellä palvelurakenteella. Janakkalan sairaalan tilat muutetaan vammaispalvelujen asumisyksiköksi, mikä mahdollistaa noin 25–30 uuden asumispaikan lisäämisen hyvinvointialueen omaan palvelutuotantoon.

Hämeenlinnassa Keinukamari muutetaan vammaisten henkilöiden asumisyksiköksi, mikä lisää omaa palvelutuotantoa 24 asumispaikalla. Lisäksi Hämeenlinnaan toteutetaan vuonna 2028 valmistuva asumisen uudisrakennus, johon sijoittuu 24 pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa sekä 10 yhteisöllisen asumisen paikkaa.

Esitettävät ratkaisut lisäävät hyvinvointialueen omaa vammaispalvelujen asumispalvelutuotantoa, vähentävät ostopalvelujen tarvetta ja tehostavat olemassa olevien toimitilojen käyttöä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön 13.5 §:n 3 kohdan mukaan elämänkaarilautakunnan erityisenä tehtävänä on mm. suorittaa merkittävistä päätettävistä asioista aluehallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti ennakkovaikutusten arviointi.

Liitteenä on palveluverkkomuutoksiin liittyvä ennakkovaikutusten arviointi sekä seuraavat dokumentit: asumispalveluiden kehittämissuunnitelman ennakkovaikutusten arviointi henkilöstön osalta, toimitilojen soveltuvuus suunniteltuun toimintaan sekä Turengin Tapailakodin PTS-ehdotus vuosille 2026–2041.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.5 § kohta 3

**Vs. toimialajohtajan/ asumisen ja kotiin vietävät palvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää

1. antaa liitteenä olevan palveluverkkomuutoksiin liittyvän ennakkovaikutusten arvioinnin liitettäväksi palveluverkkomuutosten jatkokäsittelyyn.
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta 19.11.2026.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** Asiaote / aluehallitus

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 75 | 21.10.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Liitteet

| Numero | Otsikko |
|---|---|
| 3 | Palveluverkkomuutoksiin liittyvä ennakkovaikutusten arviointi |
| 4 | Asumispalveluiden kehittämissuunnitelman ennakkovaikutusten arviointi henkilöstön osalta |
| 5 | Toimitilojen soveltuvuus suunniteltuun toimintaan |
| 6 | Tapailakoti_Turenki_PTS_2026-2041 |

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**89**
**Vastaus valtuustoaloitteeseen ikäihmisten ympärivuorokautiseen hoivaan systemaattisesti riittävä henkilöstö**

Aluevaltuusto 09.06.2026 § 39

**Selostus**

Valtuuston kokouksessa 9.6.2026 on jätetty valtuustoaloite Ikäihmisten ympärivuorokautiseen hoivaan systemaattisesti riittävä henkilöstö.

Aloitteen on allekirjoittanut Johanna Häggman, Eija Saksala, Heini Ristavaara, Matti Alanko, Kristiina Ruuskanen, Eero Pura, Leena Suojala, Merja Taponen, Mikko Kautto, Hannele Saari, Päivi Räsänen, Vuokko Syväntö, Karri Vanttaja, Anne Lindgren, Emma Kolu, Mirka Soinikoski, Tarja Kirkkola-Helenius, Sari Auvinen, Satu Viksten, Erja Hirviniemi, Aapo Reima, Minna Belik, Marko Mustiala, Minna Lax, Kari Masalin, Piritta Järvinen, Silja Nurmi, Timo Viitanen, Salla Fagerström, Piia Olkinuora, Mia Heinonen, Nina Aitola, Ehab Abouessa, Ranjith Kumar Prabhakaran ja Terhi Lehtonen.

Valtuustoaloite:

”Ikäihmisten ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asukkaiden hoitoisuus tulee huomioida aidosti henkilöstöresurssien arvioinnissa lakisääteisen vähimmäismitoituksen lisäksi. Pelkkä minimimitoituksen täyttyminen ei kaikissa tilanteissa riitä turvaamaan laadukasta ja turvallista hoitoa.

Valvira ja sosiaali- ja terveysministeriö ohjeistavat, että ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstömitoituksessa tulee arvioida asukkaiden palveluntarve ja toimintakyky eli käytännössä hoitoisuus. Arvioinnissa huomioidaan esimerkiksi lääkehoidon vaativuus, muistisairauden aste, avuntarve päivittäisissä toiminnoissa, yöaikaisen valvonnan tarve, käyttäytymisoireet sekä erityisen valvonnan tarve. Arvioinnin tukena käytetään muun muassa RAI-arviointijärjestelmää.

Henkilöstöä tulee olla riittävästi vastaamaan todellista hoidon tarvetta jokaisessa työvuorossa ja kaikkina vuorokauden aikoina. Mikäli asukkaiden hoitoisuus kasvaa, henkilöstömäärän tulee ylittää lakisääteinen

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

vähimmäistaso. Minimimitoitusta ei voida alittaa missään tilanteessa, mutta korkea hoitoisuus edellyttää tarvittaessa lisäresursointia vähimmäistason yli.

Käytännössä ongelmia syntyy tilanteissa, joissa henkilöstömitoitus näyttää keskiarvotasolla riittävältä, mutta yksittäisissä vuoroissa henkilöstöä ei ole tarpeeksi esimerkiksi poissaolojen, sijaisten puutteen tai kasvaneen hoitoisuuden vuoksi. Tällöin henkilöstö joutuu työskentelemään vajaamitoituksella, mikä kuormittaa työntekijöitä, lisää sairauspoissaoloja ja heikentää hoidon laatua sekä asukkaiden turvallisuutta.

Riittävä henkilöstö on keskeinen edellytys laadukkaalle hoidolle, henkilöstön työssäjaksamiselle ja ikäihmisten arvokkaalle arjelle.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue:

1. laatii helposti käytettävän ja yhtenäisen toimintamallin ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstöresurssien arviointiin,
2. varmistaa, että henkilöstömitoituksessa huomioidaan systemaattisesti asukkaiden todellinen hoitoisuus ja palveluntarve,
3. huolehtii henkilöstön riittävyydestä kaikkiin työvuoroihin kaikkina vuorokauden aikoina, sekä
4. kehittää käytäntöjä poissaolojen nopeaan paikkaamiseen ja vajaamitoituksen ehkäisemiseen.”

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

**Puheenjohtajan päätösesitys**

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

**Päätös**

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**Valmistelija** Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska@omahame.fi

**Selostus** Aluevaltuuston kokouksessa 9.6.2026 on jätetty valtuustoaloite ”Ikäihmisten ympärivuorokautiseen hoivaan systemaattisesti riittävä henkilöstö”.
(JS)

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132

**Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys**

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialalle valmisteltavaksi.

**Päätös**

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026
3908/00.01.03.00/2026

**Valmistelija** tulosaluejohtaja Raila Lahtinen, puh. 050 370 4754, raila.lahtinen(at)omahame.fi, palvelupäällikkö Laura Turunen, puh. 050 377 9383, laura.turunen(at)omahame.fi, asumispalveluiden päällikkö Ville Kirkonpelto, puh. 040 152 4847, ville.kirkonpelto(at)omahame.fi, asumisen asiantuntija Tiia Helén, puh. 050 538 8027, tiia.helen(at)omahame.fi

**Selostus** Aluevaltuuston kokouksessa 9.6.2026 § 39 on jätetty valtuustoaloite: Ikäihmisten ympärivuorokautiseen hoivaan systemaattisesti riittävä henkilöstö.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

Asumispalvelujen osalta valtuustoaloitteessa esitettyihin toimenpiteisiin vastataan seuraavasti:

**1. Laatii helppokäyttöisen ja yhtenäisen toimintamallin ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstöresurssien arviointiin:**

Henkilöstöresurssia seurataan nykyisin pääosin manuaalisesti täytettävällä taulukolla kolmen viikon jaksoissa. Mitoituksessa huomioidaan yksiköittäin vaihteleva välillisen hoitotyön osuus, johon vaikuttavat esimerkiksi kiinteistökohtaiset tarpeet ja tukipalvelujen järjestämistavat.

Tulosalue kehittää yhdessä Oma Hämeen tietohallinnon kanssa sähköistä henkilöstömitoituksen laskentaa. Tavoitteena on saada mitoitustiedot nykyisen kolmen viikon jakson lisäksi vuorokausitasolla.

- Tietoja voidaan tarkastella toteumatietojen perusteella.

Tulosalue on yhtenäistänyt lomasuunnittelun ohjeistusta vuodesta 2025 lähtien, jotta henkilöstöresurssit voidaan hankkia ennakoivasti oikeaan aikaan. Vuonna 2026 lähijohtajat esittelivät kesälomasuunnitelmat palvelupäällikölle hyvinvointialueen hr-ohjeiden mukaisesti. Näin vuosilomat jakautuivat kesälle tasaisemmin ja vakituisen henkilöstön riittävyys voitiin varmistaa.

Tulosalue on vakinaistanut vuosilomasijaisia vuodesta 2025 alkaen. He vastaavat yksiköiden sijaistarpeisiin ympäri vuoden, mutta kesäaikana tarvitaan lisäksi lyhytaikaisia rekrytointeja.

**2. Varmistaa, että henkilöstömitoituksessa huomioidaan järjestelmällisesti asukkaiden todellinen hoitoisuus ja palveluntarve.**

Yksikön lähijohtaja järjestää lisäresurssia asiakastilanteen sitä edellyttäessä, esimerkiksi saattohoidossa tai haastavasti käyttäytyvän asiakkaan hoidossa.

Tulosalueella on selvitys meneillään, voidaanko RAI-toimintakykytiedon avulla arvioida asiakkaiden todellista hoitoisuutta ja palveluntarvetta sekä hyödyntää tietoa henkilöstömitoituksessa. Käytettävissä oleva tieto kuvaa kuitenkin mennyttä aikaa eikä ennusta tulevaa.

Tulosalue kartoittaa myös muiden hyvinvointialueiden vastaavaa kehitystyötä. Hyvinvointialueen RAI-asiantuntija tekee yhteistyötä THL:n RAI-asiantuntijoiden kanssa tiedon tuottamiseksi.

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

Valtakunnallisesti ei tällä hetkellä ole käytössä luotettavaa mittaria, jolla asiakkaiden todellista hoitoisuutta ja palveluntarvetta voitaisiin ennakoida henkilöstö-mitoitusta varten.

**3. Varmistaa riittävän henkilöstön kaikkiin työvuoroihin kaikkina vuorokaudenaikoina.**

Asumispalveluissa on aloitettu joulukuussa 2025 kokonaisvaltainen yksikkökohtainen resurssitarkasteluprojekti. Tarkoituksena on tunnistaa mahdolliset resurssivajeet tai ylitykset ja tehdä toimenpiteitä näiden osalta. Työvuorosuunnittelussa huomioidaan yksikön käytettävissä oleva henkilöstöresurssi. Tarvittaessa lähijohtaja täydentää sitä sijaisilla tai toimien täydentämisellä. Lähijohtaja tekee tarkastelua ja arviota myös yksikössä työskentelevien ammattiryhmien tarkoituksenmukaisuudella (esim. lähihoitaja vs. hoiva-avustaja).

Asumispalveluissa on laadittu poissaolojen järjestämistä koskeva ohje, joka kattaa myös toiminnan virka-ajan ulkopuolella (kts. kohta 4. vastaus)

Arviointi- ja kuntoutusyksiköissä sekä lyhytaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa henkilöstömitoitus on lähtökohtaisesti muita asumispalveluja korkeampi, asiakkaiden erilaisen palvelutarpeen vuoksi.

**4. Kehittää toimintatapoja poissaolojen nopeaan paikkaamiseen ja vajaamitoituksen ehkäisemiseksi.**

Asumispalveluissa voidaan henkilöstöä tarpeen mukaan siirtää hyvinvointialueen henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti päivästä kahdeksaan viikkoon.

Asumispalveluissa on 2025 yhtenäistetty sijaishankinta ohje, joka on linjassa hyvinvointialueen ohjeistukseen. Asumispalveluiden ohjeessa on täsmennetty virka-aikaiseen ja virka-ajan ulkopuolella sijaishankintaa.

**Asumispalveluiden sijaisohje:**

- Sijaistarpeen arviointi, tarvitseeko paikata poissaolo
    - Jos kaikki paikat yksikössä on täynnä, niin sijainen pyritään hankkimaan
- Tarkista onko varahenkilöstöä käytettävissä
    - Työntekijä saatavuus Temporen alustalla
- Oman henkilöstön vuoronvaihto mahdollisuus
    - Varahenkilöstön vuoronvaihto mahdollisuus
- Varahenkilöstön lähijohtajan kanssa neuvottelu onko mahdollista. Tämä mahdollista vain arkisin ja lähijohtajan toimesta tehtävä

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

    - Vuoro auki avoimena Temporeen
- Haku aikataulutetaan, jotta mahdollista seuraavat askeleet
    - Omista sijaisista, jotka eivät ole Temporen listalla
- WhatsApp saa olla, kun asumisen palveluissa ei ole muuta viestimiskanavaa
    - Oma työntekijä ylityönä

Henkilöstöpalvelut ovat lisäksi antaneet keskitetyn varahenkilöstön toimintaa koskevan selvityksen, joka täydentää valtuustoaloitteen kohtaan 4 annettua vastausta. Selvityksen ovat laatineet hr-päällikkö Heta Periviita ja hr-erityisasiantuntija Tanja Lindqvist. Henkilöstöpalvelujen selvitys on seuraava:

**Vastaus valtuustoaloitteen kohtaan 4: käytännöt poissaolojen nopeaan paikkaamiseen ja vajaamitoituksen ehkäisemiseen**

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kaikkia palvelualueita koskeva ohjeistus ohjaa keskitetyn varahenkilöstön johtamista, koordinointia ja kohdentamista myös ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan yksiköiden henkilöstötarpeisiin. Oma Hämeen keskitetty varahenkilöstö tukee palvelualueen toimintaa poissaolojen nopeassa paikkaamisessa ja työvuorokohtaisen vajaamitoituksen ehkäisemisessä yhteisten ja tarveperusteisten menettelyjen avulla.

Sijaistarve arvioidaan aina asukkaiden määrän, hoitoisuuden ja palveluntarpeen, työvuoron tehtävien, tarvittavan osaamisen sekä asiakas- ja työturvallisuuden perusteella. Suunnitellun henkilöstövahvuuden muutos ei yksin muodosta perustetta sijaistyövoiman käytölle. Äkillisessä henkilöstövajeessa muodostetaan viivytyksettä yhteinen tilannekuva, jonka perusteella ratkaistaan tilanteeseen tarkoituksenmukainen paikkaamiskeino tai useiden keinojen yhdistelmä.

Jäljempänä kuvataan keskitetyn varahenkilöstön sekä palvelualueen vastuulle kuuluvat toisiaan täydentävät menettelyt.

**1. Yhteinen tilannekuva ja kriittinen arviointi ennen toimenpiteitä**

Sijaistarpeen kriittisessä arvioinnissa ratkaistaan, edellyttävätkö asukkaiden määrä, hoitoisuus ja palveluntarve, työvuoron tehtävät, tarvittava osaaminen sekä asiakas- ja työturvallisuus lisähenkilöstön käyttöä. Tarvittaessa järjestetään esimerkiksi etäyhteydellä koordinointipalaveri, johon osallistuvat ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan yksiköiden sovitut esihenkilöt tai heidän nimeämänsä vuorosta vastaavat sekä tarvittaessa keskitetyn varahenkilöstön koordinoinnista vastaava henkilö. Koordinointipalaverissa muodostetaan ajantasainen kokonaiskuva yksiköiden henkilöstötilanteesta, arvioidaan

henkilöstötarpeiden kiireellisyys ja päätetään yhdessä käytettävästä paikkaamiskeinosta sekä siihen liittyvistä vastuista.

**2. Varahenkilöstön käyttö ja sijoituksen uudelleenarviointi**

**Vaihtoehto 1: Vapaan varahenkilön varaaminen.** Ensisijaisesti tarkistetaan keskitetyn varahenkilöstön saatavuus ja tehdään varaus varahenkilöstön varausjärjestelmän kautta.

**Vaihtoehto 2: Jo varatun varahenkilön sijoituksen uudelleenarviointi.** Jos vapaata varahenkilöä ei ole saatavilla ja toisen yksikön henkilöstötarve arvioidaan kiireellisemmäksi tai toiminnan kannalta kriittisemmäksi, jo tehdyn sijoituksen tarkoituksenmukaisuus arvioidaan uudelleen. Arkipäivisin uudelleensijoittamisesta neuvotellaan varahenkilöstön alueellisen lähijohtajan kanssa. Viikonloppuisin ja pyhäpäivinä asiasta neuvotellaan sen yksikön vuorosta vastaavan kanssa, johon varahenkilö on sijoitettu. Sijoituspisteen muuttaminen edellyttää asianomaisten yksiköiden ja varahenkilöstön lähijohtajien tai vuorosta vastaavien yhteistä ratkaisua. Jos muutos suuntautuu varahenkilön kierto- tai osaamisalueen ulkopuolelle, asiasta keskustellaan mahdollisuuksien mukaan myös varahenkilön kanssa. Päätös ja toteutettu muutos kirjataan asianmukaisesti varaus- ja työvuorojärjestelmiin.

**2.1 Keskitetyn varahenkilöstön merkitys henkilöstön saatavuudelle ja hoidon jatkuvuudelle**

Henkilöstön päivittäinen vaihtelu voi heikentää hoidon jatkuvuutta ja laatua myös silloin, kun henkilöstömitoitus on tarkastelujaksolla keskimäärin riittävä. Tämän vuoksi henkilöstön tosiasiallista saatavuutta ja työvuorokohtaista riittävyyttä tulee seurata säännöllisesti. Keskitetty varahenkilöstö muodostuu samoista työntekijöistä, jotka työskentelevät sovituissa yksiköissä ja vastaavat ensisijaisesti äkillisiin ja lyhytaikaisiin henkilöstötarpeisiin. Toimintamalli tasaa henkilöstövaihtelua, vahvistaa yksiköiden toimintatapojen ja asukkaiden tarpeiden tuntemusta sekä tukee hoidon jatkuvuutta, laatua ja turvallisuutta.

**3. Lähellä sijaitsevan yksikön ruuhka-apu**

Lähellä sijaitsevasta yksiköstä voidaan järjestää lyhytaikaista ruuhka-apua henkilöstövajeen kriittisimmän vaiheen turvaamiseksi. Lähiyksiköiden välisen ruuhka-avun järjestämisestä vastaa palvelualueen johto. Avusta sopivat yksiköiden lähijohtajat tai vuorosta vastaavat yhteisen tilannearvion perusteella. Vastaanottava yksikkö varmistaa, että työntekijälle osoitettavat tehtävät vastaavat hänen osaamistaan. Vastaanottavan yksikön lähijohtaja vastaa tehtävien tarkoituksenmukaisuudesta ja asiakasturvallisuudesta.

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**4. Oman henkilöstön tai varahenkilöstön työvuorojärjestelyt**

Oman henkilöstön tai varahenkilöstön työvuoroja voidaan järjestellä henkilöstötilanteen tasapainottamiseksi. Vahvistetun työvuoroluettelon muuttaminen edellyttää aina työntekijän suostumusta. Jos varahenkilöstöä on käytettävissä työntekijän alkuperäiseen työvuoroon, vuoroaan vaihtavalle työntekijälle järjestetään ensisijaisesti korvaava vapaa ylityön välttämiseksi sekä palautumisen ja työssäjaksamisen tukemiseksi. Muutoksesta sovitaan työntekijän ja hänen lähijohtajansa kanssa yhteistyössä yksikön ja varahenkilöstön lähijohtajien kanssa.

**5. Vuokratyövoima sekä lisä- ja ylityö viimesijaisina keinoina**

Jos ensisijaiset vaihtoehdot eivät turvaa henkilöstön riittävyyttä, vuokratyövoimaa voidaan käyttää harkiten äkillisen ja ennakoimattoman poissaolon tai ruuhkahuipun hallintaan. Lisä- ja ylityö sekä muut vahvistetun työvuoroluettelon muutokset ovat viimesijaisia ratkaisuja ja edellyttävät työntekijän suostumusta. Ratkaisuissa huomioidaan henkilöstön yhdenvertainen kohtelu, jo kertyneet ylityöt, palautuminen, työssäjaksaminen ja työkyky. Ennakoituihin ja pidempikestoisiin poissaoloihin varaudutaan henkilöstö- ja työvuorosuunnittelulla, määräaikaisilla sijaisuuksilla tai muilla pidempikestoisillä palvelussuhteilla. Työvuorokohtaisia vajetilanteita, käytettyjä paikkaamiskeinoja ja niiden vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti. Seurannassa arvioidaan myös vaikutuksia henkilöstön kuormitukseen sekä hoidon jatkuvuuteen, laatuun ja turvallisuuteen.

**Yhteenveto**

Henkilöstöpalvelut tukevat ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan yksiköitä edellä kuvatuilla keskitetyn varahenkilöstön johtamista, koordinointia ja kohdentamista koskevilla menettelyillä. Tavoitteena on varmistaa, että äkillisiin poissaoloihin reagoidaan viivytyksettä ja että keskitetyn varahenkilöstön resurssit kohdennetaan työvuorokohtaisesti asukkaiden hoitoisuuden, palveluntarpeen ja turvallisuuden edellyttämällä tavalla. Toimintamallien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan osana henkilöstö- ja resurssisuunnittelua. Seurannan perusteella menettelyjä tarkennetaan yhteistyössä ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan yksiköiden, palvelualueen oman henkilöstön ja keskitetyn varahenkilöstön kanssa. Edellä esitetyillä toimenpiteillä vastataan valtuustoaloitteen kohdassa 4 asetettuun tavoitteeseen kehittää käytäntöjä poissaolojen nopeaan paikkaamiseen ja vajaamitoituksen ehkäisemiseen.

Liitteenä on Oma Hämeen hoito- ja hoivahenkilöstön sijaistarpeen arviointi ja työvoimatarpeen täyttämisjärjestys visuaalisena ohjeistuksena.

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 39 | 9.6.2026 |
| Aluehallitus | § 273 | 10.8.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.4 § kohta 4

**Vs. toimialajohtajan/ asumisen ja kotiin vietävät palvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** Päätösesitys / aluehallitus
Päätösote / vs. toimialajohtaja Jorma Haapanen, tulosaluejohtaja Raila Lahtinen

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Liitteet

| Numero | Otsikko |
|---|---|
| 7 | Oma Hämeen hoito- ja hoivahenkilöstön sijaistarpeen arviointi ja työvoimatarpeen täyttämisjärjestys |

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**90**
**Vastaus valtuustoaloitteeseen Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon kriteereiden tarkistamiseksi THL:n suosituksen mukaiseksi**

Aluevaltuusto 29.10.2024 § 94

**Selostus**

Valtuuston 29.10.2024 kokouksessa on jätetty valtuustoaloite "Aloite Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon kriteereiden tarkistamiseksi, THL:n suosituksen mukaiseksi". Aloitteen ovat allekirjoittaneet Mia Heinonen, Mika Lartama, Tea Jaakkola, Petri Hakamäki, Johannes Koskinen, Pirjo Alijärvi, Reijo Löytynoja, Ranjithkumar Prabhakaran, Piritta Järvinen, Juhani Lehto Tarja Kirkkola-Helenius, Aapo Reima, Tiina Metsäranta, Erja Hirviniemi, Aino-Kaisa Pekonen, Pasi Niemi, Anne Eve, Piia Olkinuora, Eveliina Hostila, Lauri Jormanainen, Miia Nahkuri, Emmi Lintonen, Antti Ahonen, Harri Aaltonen, Kylli Kylliäinen, Heini Ristavaara, Johanna Wiisak, Sari Myllykangas ja Vesa Mäkinen.

**Valtuustoaloite:**

"Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta selvittänyt omaishoidon tuen tilannetta Suomessa vuonna 2024. Raportissa kuvataan alueiden omaishoidon tuen myöntämisperusteita ja toimintakäytänteitä sekä eroja ja yhtäläisyyksiä THL:n ehdottamiin kansallisiin myöntämisperusteisiin. Osana toiminta käytänteitä kartoitettiin hyvinvointialueiden omaishoitajien lakisääteisiä vapaita. Vapaat ovat keskeinen keino tukea omaishoitajien jaksamista. Raportissa arvioidaan aikuisten sopimusomaishoidon menoja. Raporttiin on koottu tieto siitä, millaisin perustein omaishoidon tukea myönnetään, ja miten myöntämisperusteet eroavat alueellisesti. Omaishoidossa tavoitellaan kansallisesti yhtenäisiä käytäntöjä. THL onkin aiemmin tehnyt ehdotuksen kansallisista omaishoidon myöntämisperusteista (Omakari-ehdotus, Kehusmaa ym. 2022). Jatkona tälle työlle, THL on nyt tehnyt jokaiselle hyvinvointialueelle ehdotuksen siitä, miten alueen omaishoidon myöntämisperusteita pitäisi muuttaa, jotta yhtenäistämistavoite saavutettaisiin. Raportin läpileikkaavana ajatuksena on johtopäätös, että omaishoito on merkittävä osa palvelujärjestelmää ja omaishoito auttaa hyvinvointialueita järjestämään hoitoa taloudellisesti. Omaishoidon tuki on vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä koti-oloissa omaisen tai muun hoidettavalle

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

läheisen henkilön avulla. Tuki on kokonaisuus, joka sisältää hoidettavalle annettavat tarvittavat palvelut ja omaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion, omaishoitajan lakisääteiset vapaapäivät sekä omaishoitajalle annettavat omaishoitoa tukevat palvelut. THL ehdottaa, että hyvinvointialueilla olisi kolme varsinaista omaishoidon tuen luokkaa. Kolmas luokka myönnetään kaikille omaishoitajille, joilla on kolmatta luokkaa vastaava, lähes ympärivuorokautinen, sitovuuden tilanne (ei poissulkuperusteita). Luokka myönnetään toistaiseksi (sekä lyhytaikaisiin että pidemmän ajan tilanteisiin), ja sitä voidaan myöntää myös raskaan siirtymävaiheen tilanteissa.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Neljä palkkioluokkaa: 585,24 €/kk (luokka 1), 738,64 €/kk (luokka 2), 1373,26 €/kk (luokka 3), 1912,27 €/kk (luokka 4).

Päätöksenteko alle 65-v vammaispalveluissa ja yli 65-vuotiaiden osalta ikääntyneiden palveluissa.

Myöntämisperusteet päivitetty 13.12.2022.

Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden nykytila Kanta-Hämeessä

- Palkkioluokkien myöntämisperusteet kuvataan pääosin hoidettavan avustamiskertojen määrän mukaan.

- Alaraja omaishoidon tuen piiriin on tiukempi kuin Omakari-ehdotuksessa. Alimmassa palkkio-luokassa saattaa olla jo melko korkean sitovuuden tilanteita, joissa huolehtimiskertoja voi olla enemmän kuin Omakarissa ehdotettu keskimäärin 4 kertaa vuorokaudessa.

- Toinen palkkioluokka vaikuttaa olevan hieman tiukempi kuin Omakarissa eli huolehtimiskertoja voi olla enemmän kuin Omakarissa ehdotettu keskimäärin 6 kertaa vuorokaudessa.

- Vaativan valvonnan ja ohjauksen tilanteeseen myönnetään omaishoidon tukea.

- Kolmannessa (ja neljännessä) palkkioluokassa hoidon sitovuus on lähellä Omakari-ehdotusta.

- Kolmannessa ja neljännessä luokassa on poissulkukriteerejä.

Kokonaisuus eroaa Omakari-ehdotuksesta monelta osin.

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

Ensisijaiset muutosehdotukset kohti kansallisia myöntämisperusteita Kanta-Hämeessä:

Palveluprosessin toteutus Omakari-ehdotuksen mukaiseksi.

Palvelutarpeen arvioinnilla haetaan hoidettavan hoidolle ja huolenpidolle kokonaisratkaisu, josta selviää myös omaishoidon osuus. Omaishoidon tuen palkkioluokka = omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sitovuus.

- Alimmassa palkkioluokassa kaksi omaishoitajan tekemää huolehtimiskertaa riittää sopimukseen omaishoidon tuesta.
- Alimmassa palkkioluokassa sitovuus omaishoitajalle ei ylitä keskimäärin neljää huolehtimiskertaa vuorokaudessa. Korkeamman sitovuuden tilanteet siirtyvät toiseen luokkaan.
- Toisessa palkkioluokassa sitovuus ei ylitä keskimäärin 6 huolehtimiskertaa vrk:ssa. Korkeamman sitovuuden tilanteet (=omaishoitaja on läsnä ja auttaa lähes koko ajan vuorokaudessa) siirtyvät kolmanteen palkkioluokkaan.
- Luovutaan neljännestä palkkioluokasta -> Kolmas myönnetään määräaikaisesti tai toistaiseksi. Se myönnetään kaikille omaishoitajille, joilla on kolmatta luokkaa vastaava sitovuuden tilanne. Kolmas palkkioluokka myönnetään myös raskaisiin siirtymävaiheisiin.
- Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Kanta- Hämeen hyvinvointialueella tarkistetaan omaishoidon kriteerit THL:n tekemien muutosehdotuksien mukaan kohti kansallisia myöntämisperusteita. Forssassa 29.10.2024"

**Puheenjohtajan esitys** Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

**Päätös** Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Aluehallitus 11.11.2024 § 416

**Selostus** Aluevaltuuston kokouksessa 29.10.2024 on jätetty valtuustoaloite Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon kriteereiden tarkistamiseksi THL:n suosituksen mukaiseksi.
(JS)

**Hyvinvointialuejohtajan sijaisen esitys**

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

ikäihmisten palveluiden toimialan alaiselle asiakasohjauksen tulosalueelle ja perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialan alaiselle vammaispalvelujen tulosalueelle yhteistyössä valmisteltavaksi.

**Päätös** Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Konserni- ja tukipalveluiden toimialajohtaja toimi esittelijänä tämän asian käsittelyn aikana.

**Täytäntöönpano** päätösote/toimialajohtaja Jorma Haapanen, tulosaluejohtaja Annukka Kuismin, toimialajohtaja Marika Paasikoski-Junninen, tulosaluejohtaja Johanna Pulkkinen

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.02.2026 § 13

**Valmistelija** asiakasohjauksen tulosaluejohtaja Annukka Kuismin, puh. 050 550 2263 annukka.kuismin(at)omahame.fi

**Selostus** Aluevaltuuston 29.10.2024 kokouksessa on jätetty useiden valtuutettujen allekirjoittama valtuustoaloite "Aloite Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon kriteereiden tarkistamiseksi, THL:n suosituksen mukaiseksi.” Aluehallitus on 11.11.2024 § 426 päättänyt lähettää valtuustoaloitteen ikäihmisten palveluiden toimialan alaiselle asiakasohjauksen tulosalueelle ja perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialan alaiselle vammaispalvelujen tulosalueelle yhteistyössä valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Kanta- Hämeen hyvinvointialueella tarkistetaan omaishoidon kriteerit THL:n tekemien muutosehdotuksien mukaan kohti kansallisia myöntämisperusteita. THL:n hyvinvointialueelle kohdentamat muutosesitykset ovat seuraavat:

- Palveluprosessin toteutus Omakari-ehdotuksen mukaiseksi. Palvelutarpeen arvioinnilla haetaan hoidettavan hoidolle ja huolenpidolle kokonaisratkaisu, josta selviää myös omaishoidon osuus. Omaishoidon tuen palkkioluokka = omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sitovuus.
- Alimmassa palkkioluokassa kaksi omaishoitajan tekemää huolehtimiskertaa riittää sopimukseen omaishoidon tuesta.
- Alimmassa palkkioluokassa sitovuus omaishoitajalle ei ylitä keskimäärin neljää huolehtimiskertaa vuorokaudessa. Korkeamman sitovuuden tilanteet siirtyvät toiseen luokkaan.
- Toisessa palkkioluokassa sitovuus ei ylitä keskimäärin 6 huolehtimiskertaa vrk:ssa. Korkeamman sitovuuden tilanteet (=omaishoitaja on läsnä ja auttaa lähes koko ajan vuorokaudessa) siirtyvät kolmanteen palkkioluokkaan.

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

- Luovutaan neljännestä palkkioluokasta -> Kolmas myönnetään määräaikaisesti tai toistaiseksi. Se myönnetään kaikille omaishoitajille, joilla on kolmatta luokkaa vastaava sitovuuden tilanne. Kolmas palkkioluokka myönnetään myös raskaisiin siirtymävaiheisiin.

Toimialojen yhteistyöryhmänä toimiva omaishoidon tuen kehittämisen työryhmä on 26.10.2024 käsitellyt asianomaista valtuustoaloitetta ja laatinut seuraavan yhteenvedon valtuustoaloitteen perusteella.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on tiiviisti seurattu omaishoitoon liittyvää kansallista yhtenäisten myöntämisperusteiden valmistelutyötä.

THL:n tekemä Omakari -selvitys ja suositus kansallisista myöntämisen perusteista julkaistiin 14.09.2022. Suosituksen julkaisun ajankohta oli hyvin haasteellinen. Kanta-Hämeessä oli juuri saatu loppusuoralle valmistelutyö, jossa yhteensä seitsemän silloisen toimijan (kuntia ja kuntayhtymä) toimintaohjeista oli valmisteltu yksi yhtenäinen Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon tuen toimintaohjeen luonnos ja esitys yhtenäisistä palkkioluokista. Tavoitetila oli, että ne saadaan päätöksenteossa vahvistettua ja käyttöön hyvinvointialueen aloittaessa toiminnan.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen yhtenäistetty omaishoidon tuen toimintaohje ja palkkioluokat hyväksyttiin aluehallituksessa 05.12.2022. Kansallisia suosituksia ei voitu huomioida toimintaohjeen valmisteluvaiheeseen mutta niitä ei kuitenkaan jätetty käsittelyssä huomioimatta. Toimialajohtajan esittelytekstissä aluehallitukselle luvattiin, että ”Omaishoidon toimintaohjetta, omaishoitoperheiden tukemisen tapoja sekä omaishoidon palkkioita arvioidaan ja käytänteitä kehitetään Kanta-Hämeen hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen peilaten niitä myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) syyskuussa 2022 julkaisemaan ehdotukseen omaishoidon tuen kansallisista myöntämisperusteista.”

Aluehallitukselle annettua lupausta on toteutettu. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon tuen kehittämisryhmä teki omaishoidon tukeen liittyvää valmistelutyötä ennen hyvinvointialueelle siirtymistä ja kokoontuu edelleen säännöllisesti kahden viikon välein. Kehittämisryhmässä mukana ovat omaishoidon tuen asiakastyötä tekevien edustajia ja omaishoidon tuesta vastaavat viranhaltijat perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden sekä ikäihmisten toimialalta. Kehittämisryhmästä nimetyt jäsenet ovat mukana omaishoidon kansallisessa kehittämisryhmässä sekä molemmilta toimialoilta on nimetyt yhteyshenkilöt mukana THL:n työryhmissä ja vuorovaikutusohjauksessa kansallisiin myöntämisperusteisiin ja annettuihin suosituksiin liittyen. THL:n tekemä esitys yhtenäisistä kansallisista myöntämisperusteista on huomioitu kaikissa omaishoitoa koskevissa muutoksissa ja varsinaisia suosituksen

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

käsittelykertoja omaishoidon työryhmän kokouksissa on ollut seuraavasti:

- 04.10.2022 Käsitelty 9/2022 julkaistua THL:n Omakari selvitystä ja esitystä
- 28.5. 2024 THL antoi yhteyshenkilöiden kautta tiedoksi vuorovaikutus-ohjauksen ja kansallisten kehittämistilaisuuksien perusteella ehdotukset alueen myöntämisperusteiden muutoksista kohti kansallista suositusta. THL:n pyynnöstä kirjoitettiin työryhmässä palaute ehdotuksesta ja se annettiin vuorovaikutusohjauksessa THL:lle.
- 14.10.2024 Käsiteltiin THL:n julkaisua Sopimusomaishoidon tilannekuva 2024: Hyvinvointialueiden myöntämisperusteet, toimintakäytänteet ja omaishoidon tuen menot. Julkaisua esiteltiin myös kansallisessa omaishoidon kehittämisryhmässä THL:n toimesta 9.10.24. Ko. tilaisuudessa nousi esiin huomattavasti enemmän kysymyksiä kuin mitä oli vastauksia. THL:n edustaja kertoi, että lakimuutoksia ei ole valmisteilla tässä vaiheessa.

THL:n keväällä 2024 tekemät ensisijaiset muutosehdotukset kohti kansallisia myöntämisperusteita sisälsivät valtuustoaloitteessa esiin nostetut seikat.

THL:n alkuperäisessä Omakari-selvityksen raportissa tuodaan toteuttajan toimesta useaan otteeseen ja useissa kohdissa esille sen puutteellisuudet ja lisäselvitystarpeet ennen käyttöönottoa. Selvitys ja siten myös suositus perustuu ennen hyvinvointialueuudistusta tehtyyn kahdenkymmenen kunnan/kuntayhtymän silloisen toimintaohjeen ja palkkiotason tarkasteluun, joten selvityksen peittävyys kansallisella tasolla omaishoidon tuesta on vain n. 1/3. Selvitys toteutettiin lomakekyselyin, joihin yksittäinen kunnan/kuntayhtymän vastaaja teki arviota vaikutuksista alueelle. Minkäänlaista todellista asiakastason arviota vaikutuksista ei ole tehty. Raportissa todetaan, että suosituksen toimeenpano edellyttäisi kattavampaa vaikutusten arviointia ja lain muutoksia sekä myös muutoksen toimeenpanon alueille aiheuttamiin lisämäärärahatarpeisiin tulisi löytää kansallisesti ratkaisu.

THL:n toimesta vuoden 2024 aikana tehty asian nostaminen ajankohtaiseksi muutokseksi kaikkia alueita koskien, ilman edellä mainittuja lisäselvitysten tai lainmuutosten tarpeiden tarkentamisen edistämistä on aiheuttanut Kanta-Hämeen omaishoidon työryhmässä ihmetystä ja hämmennystä. THL on useaan otteeseen tuonut esiin, että tarkoitus ei ole velvoittaa alueita, mutta he organisaationa tarjoavat tukea ja vuorovaikutusohjausta asiaan vuosien 2024–2026 aikana sekä seuraavat aluekyselyin- ja tapaamisin miten käyttöönottoja tapahtuu.

THL:n suosituksessa omaishoidon tuen tarpeen arviointi poikkeaa merkittävästi nykyisestä tavasta. Suosituksen mukaisten myöntämisen perusteiden käyttöönotto edellyttäisi merkittäviä muutoksia niin

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

toimintaohjeeseen kuin nykyisiin toiminta- ja arviointitapoihin. Tällaista akuuttia muutostarvetta ei ole nähty tarpeelliseksi, koska hyvinvointialueen yhtenäistetyn toimintaohjeen muutosvaihe on ollut käynnissä ja sen aikaisia vaikutuksia on arvioitu ja seurattu säännöllisesti toimintaohjetta myöskin täsmentäen. Yhtenäisen toimintaohjeen käyttöönotolla ei ollut Kanta-Hämeessä omaishoidon tuen peittävyyden laskua aiheuttavia vaikutuksia.

Hyvinvointialueen kehittämistyöryhmä tunnistaa ainoastaan yhden hyvinvointialueen, joka on ottanut käyttöön esityksen mukaiset myöntämisen perusteet ja siellä muutosprosessin on kerrottu olleen työläs. Muut alueet ovat harkitsemisen vaiheessa. Kehittämistyöryhmän näkemyksen mukaan olisi syytä olla olemassa enemmän toteutuneita tai vähintään suunniteltuja ko. asiaan liittyviä muutosprosesseja, jotta kaikkia haasteita ja sudenkuoppia ei tarvitsisi käydä läpi muutosvaiheessa jokaisella hyvinvointialueella, vaan mieluummin ennakoida niitä mahdollisuuksien mukaan. Em. puute tarkempien selvitysten ja lakimuutostarpeiden osalta on omiaan lisäämään toimeenpanon hankaluutta ja epäselvyyksiä.

Yksittäisillä hyvinvointialueilla on ollut käytössä esityksen mukainen harkinnanvarainen ennakoivan tuen palkkioluokka. Viimeaikaisen uutisoinnin perusteella niistä on jouduttu luopumaan osana talouden tasapainotusohjelmia.

Kehittämistyöryhmä tuo esiin kannattavansa THL:n suosituksessa sitä kohtaa, että neljäs palkkioluokka poistetaan käytöstä ja se yhdistetään kolmanteen palkkioluokkaan. Tämä siksi, että neljännessä palkkioluokassa on hyvinvointialueen aikana ollut yksittäisiä asiakkaita lyhyen aikaa, joten asiakasvaikutukset muutoksella olisivat hyvin vähäiset isossa kuvassa, toki yksittäisissä perhetilanteissa nykyisillä palkkioluokkien suuruuksilla muutos olisi mahdollisesti merkittävä.

Kehittämistyöryhmä toteaa pitävänsä THL:n pyrkimyksiä yhtenäistää omaishoidon tukea kansallisesti positiivisena ja tärkeänä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen näkökulmasta. Käytännön näkökulmasta esitykseen kaivataan edelleen kansallisesti tehtäviä selvennyksiä ja yhteisiä linjauksia. Mikäli niitä ei tehdä, ei lähtötilanne muutu oleellisesti. Edelleen voimaan jäävät 21 hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin tulkinta suosituksesta ja edelleen omaishoidon tukea koskevat käytänteet poikkeavat organisaatioittain.

Kehittämistyöryhmä nostaa esiin, että suosituksen mukaisten myöntämisen perusteiden käyttöönottoprojektiin ei ole tällä hetkellä irrotettavissa toimialoilta resursseja. Toimialojen taloustilanne on haasteellinen ja syksyllä 2024 käynnistynyt Oima-toiminnanohjausjärjestelmä on sitonut

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

merkittävästi toimialojen omaishoidon tuen henkilöstöresursseja ja vuoden vaihteesta 2025 alkaa sen käyttöönotossa vaihe kaksi.

Kehittämistyöryhmä on koonnut lisäksi eri näkökulmista asioita, jotka tulisi huomioida valmistelussa ja ratkaista, mikäli omaishoidon tuen myöntämisen perusteisiin lähdettäisiin tekemään THL:n antamia muutosehdotuksia:

- Asiakasnäkökulma
  - THL:n suositus koskee täysi-ikäisiä asiakkaita. Suosituksen arviointitapa sopii huonosti lasten ja nuorten arviointiin, koska he tarvitsevat muutoinkin huolenpitoa ja valvontaa ympärivuorokautisesti. THL:n tuoreimmassa selvityksessä todetaan, että lasten ja nuorten omaishoidon tuen arvioinneista järjestetään erillistarkastelu vuonna 2025. Lapsia ja nuoria koskevan kansallisen suosituksen puuttuminen edellyttää, että alaikäisten osalta ylläpidettäisiin nykyistä toimintaohjetta, joka eroaisi merkittävästi sekä sisällöltään, että myös palkkioiden osalta täysi-ikäisten toimintaohjeesta.
  - Asiakasvaikutusten ennakkoarviointia on hyvin vaikea tehdä ja se edellyttää, että se tehdään asiakas/hoitajakohtaisesti ja tarkastellaan suosituksen mukaisesti auttamiskertoina. Nykyinen arviointitapa on ottanut huomioon asiakkaan hoitoisuuden ja hoidon sitovuuden sekä käytössä on ollut ylemmissä palkkioluokissa poissulkukriteerejä sekä runsaalla muiden palvelujen käytöllä on ollut palkkioluokkaa koskeva alentava vaikutus. Siten ei voida osoittaa suoraan, että tietyssä palkkioluokassa nyt oleva omaishoitaja pysyisi samassa palkkioluokassa suosituksen mukaisen arvioinnin perusteella.
  - Omaishoidon tuen asiakkaille on toteutettu hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen palvelutarpeen arviointi suhteessa hyvinvointialueen yhtenäistettyihin myöntämisen perusteisiin ja palkkioluokkiin. Asiakkaan näkökulmasta suositus tarkoittaisi, että palvelutarpeen arviointi aloitetaan uudelleen ja sopimukset päivitetään tarvittaessa.
  - Muutoksen toteuttaminen edellyttää viestintäsuunnitelman laatimista, asiakkaita pitää informoida muutoksista ajoissa ja selkokielellä.

- Talousnäkökulma
  - Omaishoidon tuen nykyinen määrärahavaraus (yhteensä toimialat) ylittyy tällä hetkellä merkittävästi. Esityksen mukaiset myöntämisperusteet todennäköisesti nostaisivat sopimusomaishoitajien määrää sekä siirtäisivät osin olemassa olevia hoitajia korkeampiin palkkioluokkiin. Sopimusomaishoitajien määrän kasvun arvioiminen on vaikeaa, mutta nousevien palkkiokustannusten lisäksi tulee huomioida lakisääteisten vapaiden aikaisen hoidon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Suosituksessa on maininta myös neljännen vapaapäivän lisäämisestä palkkioluokan 3 hoitajille, joka vaikuttaisi syyskuun 2024 tilanteen mukaan vapaiden määrän

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

kasvua ikäihmisten palveluissa 91 ja vammaispalveluissa 22 omaishoitajalla. Omaishoitajien lakisääteisten vapaiden lukumäärällä ja käyttöasteella on merkittävä vaikutus toimialojen palvelurakenteisiin. Muutos edellyttäisi suunnitelmaa miten kasvaviin palvelutarpeisiin pystyttäisiin toimialoilta vastaamaan.

- Nykyisillä asiakasmäärillä (9/2024 tilanteen mukaan) eli ikäihmisten palveluiden 1 116 ja vammaispalveluiden 553 asiakkaan ja muutoksen myötä tulevien uusien asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit aiheuttavat henkilöstön osalta mittavia lisäresursointitarpeita, jotta muutosvaihe voidaan toteuttaa asiakkaille kohtuullisessa ajassa. Omaishoidon tuen palvelutarpeen arviointi toteutetaan pääsääntöisesti asiakkaan kotona ja kotikäynnin lisäksi edellyttää erilaisia kirjaus- ja sopimusten valmistelutoimia tietojärjestelmissä. Esitys vaikuttaa resurssitarpeisiin toimialoilla myös muutosvaiheen jälkeen, koska asiakasmäärän kasvun myötä tuleville uusille asiakkaille tulee nimetä lainmukainen omatyöntekijä.
- Taloudellisten vaikutusten ennakkoarviointi edellyttäisi, että asiakaskohtaisten vaikutusten arvioinnit on tehty ja asiakkaiden sijoittuminen uusiin palkkioluokkiin tiedossa. Uusien omaishoitajien lukumäärästä voidaan tehdä ennen sitä ainoastaan arvioita.

- Prosessinäkökulma
  - Muutos edellyttää, että hyvinvointialue muodostaa erilaisista asiakkuuksista riippumattoman yhteisen tulkinnan ja ymmärryksen siitä, mitä tarkoittaa yksi auttamiskerta ja miten sitä sovelletaan erilaisissa käytännön tilanteissa.
  - Jos nykyiset hoidon tarpeen arvioinnin menetelmät ja mittarit poistetaan käytöstä, tulee miettiä, miten arvioidaan ja seurataan muutoksen vaikutuksia omaishoidon tuen kokonaisuuteen sekä asiakkaiden tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteutumista alueella.

- Henkilöstönäkökulma
  - Omaishoidon tuen parissa työskentelee Kanta-Hämeen hyvinvointialueella ikäihmisten alueella 11 palveluohjaajaa vastaten omaishoidon tuen asiakkaiden palveluohjauksen kokonaisuudesta ja vammaispalveluissa 28 sosiaaliohjaajaa- ja työntekijää muiden vammaissosiaalityön työtehtävien ohella. Suosituksen käyttöönotto aiheuttaisi toimintaohjeen ja toimintatapojen oleellisen muutoksen. Asiakkaiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nimissä on äärimmäisen tärkeää, että arviointeihin osallistuva henkilöstö jakaa myöntämisen perusteista yhteisen ymmärryksen ja soveltaa niitä käytännön tilanteissa yhdessä sovituin tavoin. Muutosvaiheessa siten henkilöstön osaamisen varmistaminen on todella tärkeä laatutekijä.
  - Hyvinvointialueen valmistelu- ja alkuvaiheessa omaishoidon tuen kehittämisessä on voitu hyödyntää valtionapuhankkeista työpanosta. Valtionapuhankkeiden työpanos omaishoidon kehittämiseen päättyy

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

huhtikuussa 2025 ja sen jälkeen toiminnan kehittämisen jatkaminen on ainoastaan toimialojen vastuulla.

Yhteenvetona omaishoidon tuen kehittämistyöryhmä toteaa, että THL:n suosituksen mukaisten myöntämisen perusteiden käyttöön ottaminen olisi todella merkittävä muutos monesta näkökulmasta tarkasteltuna. Tällä hetkellä ikäihmisten palveluiden ja perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialojen yhteinen näkemys on, että näin suuren muutoksen tekemiseen ei ole edellytyksiä resurssisyistä ja sen vuoksi, että muutos edellyttäisi todella paljon niin kansallisesti kuin hyvinvointialueellakin lisäselvitystä ja esityksen mahdollisen toimeenpanon ja sen edellytysten tarkempaa suunnittelua.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.4 § kohta 4

**Toimialajohtajan/ perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelut päätösesitys**

1.Elämänkaarilautakunta päättää hyväksyä omalta osaltaan vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi sekä

2.toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

**Päätös**

Elämänkaarilautakunta hyväksyi päätösesityksen.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 09.03.2026 § 113

**Valmistelija** hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska(at)omahame.fi

**Selostus** Elämänkaarilautakunta on osaltaan antanut vastauksen valtuustoaloitteeseen Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon kriteereiden tarkistamiseksi THL:n suosituksen mukaiseksi.

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

(JH)

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

**Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys**

Aluehallitus

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja

2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

**Käsittely** **Hyvinvointialuejohtajan muutettu päätösesitys:**

Aluehallitus päättää palauttaa asian valmisteltavaksi. Valmistelun yhteydessä pyydetään lausunnot vaikuttamistoimielimiltä.

**Päätös**

Aluehallitus hyväksyi muutetun päätösesityksen.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026
2835/00.01.03.00/2025

**Valmistelija** tulosaluejohtaja Jaana Paasikangas, puh. 050 569 4937, jaana.paasikangas(at)omahame.fi, palvelupäällikkö Kati Sihvonen, puh. 040 702 5221, kati.sihvonen(at)omahame.fi

**Selostus** Aluevaltuuston kokouksessa 29.10.2024 jätettiin valtuustoaloite Kanta-Hämeen hyvinvointialueen omaishoidon tuen myöntämisperusteiden tarkistamisesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositusten mukaisiksi. Aloitteessa esitetään, että hyvinvointialue tarkistaa omaishoidon tuen myöntämisperusteita siten, että ne vastaavat nykyistä

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

paremmin valtakunnallisesti yhtenäisiä käytäntöjä ja THL:n Omakari-ehdotusta.

Aluehallitus lähetti 11.11.2024 aloitteen ikääntyneiden palvelujen asiakasohjauksen sekä vammaispalvelujen yhteistyössä valmisteltavaksi. Elämänkaarilautakunta käsitteli valmistellun vastauksen 18.2.2026 § 13 ja hyväksyi sen omalta osaltaan. Valmistelussa todettiin, että THL:n suositusten mukaisten myöntämisperusteiden käyttöönotto merkitsisi huomattavaa muutosta nykyisiin myöntämisperusteisiin, palveluprosessiin ja arviointikäytäntöihin. Muutoksen arvioitiin edellyttävän muun muassa asiakas- ja talousvaikutusten arviointia, henkilöstön osaamisen varmistamista sekä toimeenpanon resursointia.

Aluehallitus käsitteli asiaa 9.3.2026 § 113 ja päätti palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että valmistelun yhteydessä pyydetään lausunnot vaikuttamistoimielimiltä.

Asian jatkovalmistelussa on kuultu vanhusneuvostoa ja vammaisneuvostoa.

Vanhusneuvosto käsitteli asiaa ensimmäisen kerran 6.5.2026. Vanhusneuvosto on lausunnossaan pitänyt perusteltuna Kanta-Hämeen omaishoidon tuen myöntämisperusteiden tarkistamista THL:n suositusten mukaisesti ja kannattanut kolmen palkkioluokan malliin siirtymistä. Vanhusneuvosto on lisäksi kiinnittänyt huomiota nykyisen avustamiskertojen määrään perustuvan arviointimallin ongelmiin sekä korostanut omaishoidon asemaa osana kotona asumista tukevia palveluja, omaishoitajien lakisääteisten vapaiden toteutumista ja omaishoitajien yhdenvertaisuutta.

Vanhusneuvosto käsitteli asiaa uudelleen 29.10.2026 ja totesi valtuustoaloitteen käsittelyn olevan edelleen kesken. Neuvosto ilmoitti seuraavansa asian etenemistä aktiivisesti ja toivoi saavansa oikea-aikaisesti tietoa valmistelun etenemisestä. Vanhusneuvoston 6.5.2026 antamaan lausuntoon ei tullut muutoksia 29.10.2026 kokouksessa.

Vammaisneuvosto käsitteli asiaa kokouksessaan 29.10.2026. Vammaisneuvosto on lausunnossaan korostanut erityisesti lasten ja nuorten sekä eri tavoin vammaisten henkilöiden tarpeiden huomioon ottamista. Neuvoston mukaan alaikäisten omaishoidon tuen arvioinnissa tulee tarkastella lapsen avun, ohjauksen ja valvonnan tarvetta suhteessa saman ikäiseen vammattomaan lapseen. Lisäksi arvioinnissa tulee ottaa huomioon sellainen jatkuva valvonnan, ohjauksen ja varautumisen tarve, joka ei välttämättä tule näkyväksi yksittäisten auttamiskertojen lukumäärässä.

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

Vammaisneuvosto on pitänyt tärkeänä myös muutoksen asiakasvaikutusten ennakkoarviointia, omaishoitajien vapaiden tosiasiallista toteutumista, perheiden kokonaistilanteen huomioon ottamista sekä työikäisten omaishoitajien ja hoidettavien aseman arvioimista. Neuvosto on lisäksi korostanut muutoksen hallittua toimeenpanoa, henkilöstön koulutusta ja selkokielistä asiakasviestintää.

Omaishoidon tuen valtakunnallinen valmistelu on edennyt alkuperäisen vastauksen laatimisen jälkeen. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi huhtikuussa 2026 selvityksen omaishoidon tuen myöntämisperusteiden yhtenäistämisen keinoista. Selvityksen perusteella kansallinen ohjaus on ensisijainen keino vahvistaa omaishoitajien yhdenvertaisuutta. THL valmistelee lisäksi hyvinvointialueille omaishoidon tuen opasta, jonka tavoitteena on tukea käytäntöjen valtakunnallista yhtenäistämistä ja jonka on ilmoitettu valmistuvan vuoden 2026 loppuun mennessä.

Ikääntyneiden asiakasohjauksen ja vammaissosiaalityön tulosalueella on tämän vuoksi käynnistetty selvitystyö THL:n suositusten mukaisten myöntämisperusteiden mahdollisen käyttöönoton vaikutuksista Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Selvityksessä tarkastellaan vaikutuksia asiakkaisiin, palveluprosesseihin, henkilöstöresursseihin ja talouteen sekä arvioidaan muutoksen mahdollista toteuttamistapaa.

Aiemmassa valmistelussa sekä vaikuttamistoimielinten lausunnoissa esiin nousseiden kysymysten perusteella mahdollisessa uudistuksessa on tarpeen huomioida ja arvioida erityisesti:

- omaishoidon tuen piiriin pääsyn ja palkkioluokkien muutosten asiakasvaikutukset
- lasten ja nuorten arviointiperusteet
- auttamiskerran sekä jatkuvan ohjauksen, valvonnan ja varautumisen käsitteet
- kolmen palkkioluokan malliin siirtymisen vaikutukset
- nykyisten asiakkaiden asema muutostilanteessa
- omaishoitajien lakisääteisten vapaiden saatavuus ja tosiasiallinen käyttö
- muutoksen talous- ja henkilöstövaikutukset sekä
- toimeenpanon edellyttämät henkilöstön koulutus, ohjeistus ja asiakasviestintä.

Valmistelussa pidetään tarkoituksenmukaisena, että omaishoidon tuen myöntämisperusteiden mahdollisesta muuttamisesta tehdään ratkaisu vasta, kun THL:n valtakunnallinen ohjaus on täsmentynyt ja muutoksen asiakas-, henkilöstö-, palvelu- ja talousvaikutukset Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on arvioitu riittävällä tavalla. Näin voidaan varmistaa, että mahdollinen muutos toteutetaan hallitusti sekä asiakkaiden

| | | |
|---|---|---|
| Elämänkaarilautakunta | § 13 | 18.2.2026 |
| Aluehallitus | § 113 | 9.3.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

yhdenvertaisuus ja omaishoitoperheiden erilaiset tilanteet huomioon ottaen.

Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston lausunnot ovat liitteenä.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.4 § kohta 4

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** Päätösesitys / aluehallitus

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Liitteet

| Numero | Otsikko |
|---|---|
| 8 | Lausunto omaishoidon kriteerit vammaisneuvosto 29.10.2026 |
| 9 | Lausunto omaishoidon kriteerit vanhusneuvosto 6.5.2026 |

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 126 | 16.12.2025 |
| Aluehallitus | § 17 | 12.1.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**91**
**Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Icehearts-toimintamallin tarpeen selvittämistä kaikilla Kanta-Hämeen seuduilla**

Aluevaltuusto 16.12.2025 § 126

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 § 1-2 mom.

**Selostus** Valtuuston kokouksessa 16.12.2025 on jätetty valtuustoaloite ”Icehearts-toimintamallin tarpeen selvittäminen kaikilla Kanta-Hämeen seuduilla”.

Aloitteen on jättänyt Lauri Jormanainen, Kylli Kylliäinen, Satu Taiveaho, Salla Fagerström, Heini Ristavaara, Emmi Lintonen, Minna Lax, Ranjith Kumar Prabhakaran, Nina Aitola, Timo Viitanen, Tuomas Koskinen, Terhi Lehtonen, Marko Mustiala, Päivi Kankaanmäki, Helena Lehkonen, Lotta Saarenmaa, Riku Bitter, Sari Rautio, Kalle Virtanen, Jarkko Stråhle, Jessica Sonko, Johanna Wiisak, Kristiina Ruuskanen, Pasi Honkanen, Teijo Pullinen, Pasi Niemi, Mika Lartama, Otto Eriksson, Vuokko Syväntö, Elise Oikari, Hannele Saari, Mirka Soinikoski, Karri Vanttaja, Maija Kranni, Tarja Kirkkola-Helenius, Minna Belik, Satu Viksten, Juhani Lehto, Sari Auvinen, Erja Hirviniemi, Petri Mattila, Silja Nurmi, Piritta Järvinen, Miia Nahkuri, Tarja Filatov ja Piia Olkinuora.

Valtuustoaloite:

”Icehearts-toimintaa tarjotaan Kanta-Hämeessä vain Hämeenlinnassa ja Riihimäellä. Rahoitusmalli on kunnissa erilainen, ja neuvottelut Riihimäen seuraavan joukkueen perustamiseksi ovat kariutuneet osittain alueellisen tasapuolisuuden takia. Riihimäellä olemassa olevien joukkueiden rahoitus (50 000€/vuosi) on jaettu kaupungin (sivistyksen- ja hyvinvoinnin toimiala) sekä hyvinvointialueen kesken, Hämeenlinnassa toiminta on SIB (Social Impact Bond) rahoitteista, Forssassa Icehearts joukkueita ei ole.

“Icehearts on varhaisen puuttumisen toimintamalli lapsen hyväksi sekä sosiaalityön, koulun ja vapaa-ajan tueksi. Icehearts on innovatiivinen toimintamalli, jonka työväline on joukkueurheilu. Jokainen joukkue on 12 vuotta kestävä yhteinen matka – lapsuudesta aikuisuuden kynnykselle.” - icehearts.fi

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 126 | 16.12.2025 |
| Aluehallitus | § 17 | 12.1.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

Riihimäellä on neuvoteltu ilman tulosta vuoden ajan uuden joukkueen perustamisesta, ja sille olisi selkeä tilaus. Toiminta on tutkitusti vaikuttavaa ja toimintamalli on saanut lukuisia palkintoja mm. työstään lasten terveyden edistämiseksi, sosiaalisen aseman parantamiseksi ja liikunta- sekä kulttuuritoiminnan eteen tehdystä työstä. Toiminnan vaikutukset ja hyödyt levittäytyvät selkeästi sekä kunnalle, että hyvinvointialueelle. Nyt tilanne on se, että toiminnan kulut lankeaisivat vain kunnalle, minkä johdosta joukkueen perustamisesta ei ole pystytty tekemään päätöstä. Jos toiminta kariutuu rahoituksen puutteeseen, kustannukset mahdollisista seurauksista lankeaa myös hyvinvointialueelle. Nykyisten joukkueiden toimintaan ollaan laajasti tyytyväisiä, ja se voisi jatkossakin olla tärkeä tuki monelle lapselle, jonka palvelun tarve voi olla jatkossa huomattavasti suurempi ilman Iceheartsin kasvattajan tukea.

Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että Oma Häme selvittää Icehearts toiminnan vaikutukset suhteessa kustannuksiin ja arvioi sen rahoittamisen mahdollisuutta. Selvitykset tehdään ja neuvottelut käydään yhdessä Hämeenlinnan, Riihimäen ja Forssan kaupunkien sekä Icehearts ry:n kanssa Icehearts-toiminnan tuomiseksi tarjolle kaikilla Kanta-Hämeen kolmella seudulla.”

**Puheenjohtajan päätösesitys**

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

**Päätös**

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 12.01.2026 § 17

**Valmistelija** hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska(at)omahame.fi

**Selostus** Aluevaltuuston kokouksessa 16.12.2025 on jätetty valtuustoaloite koskien Icehearts-toimintamallin tarpeen selvittämistä kaikilla Kanta-Hämeen seuduilla.

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 126 | 16.12.2025 |
| Aluehallitus | § 17 | 12.1.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

(JS)

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

**Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys**

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelujen toimialalle valmisteltavaksi.

**Päätös**

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

**Täytäntöönpano**

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026
734/00.01.03.00/2025

**Valmistelija** tulosaluejohtaja Riikka Lammintausta-Mäkelä, puh. 040 847 2044, riikka.lammintausta-makela(at)omahame.fi

**Selostus** Aluevaltuuston kokouksessa 16.12.2025 § 126 on jätetty valtuustoaloite koskien Icehearts-toimintamallin tarpeen selvittämistä kaikilla Kanta-Hämeen seuduilla.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Icehearts-toimintaa toteutetaan Kanta-Hämeessä kahden joukkueen voimin Hämeenlinnassa ja kolmen joukkueen voimin Riihimäellä. Hyvinvointialue osallistuu Riihimäen yhden joukkueen kustannusten kattamiseen 50 %:sti. Hämeenlinnan joukkueiden rahoitusmalli perustuu vaikuttavuusperusteiseen rahastoon. Hyvinvointialue kattaa kaikki siitä syntyvät vuosikustannukset. Ilman rahastomallia yhden joukkueen vuosikustannus on 60 000 euroa vuodessa. Rahastomallilla vuosikustannus vaihtelee lasten hoidon ja palvelun tarpeiden mukaisesti.

Valtuustoaloitteen valmistelun yhteydessä toimiala on tiedustellut keväällä 2027 ja uudelleen syksyllä alueen kunnilta halukkuutta laajentaa tai ottaa käyttöön Icehearts-toimintamalli kunnan alueella. Riihimäen kaupunki ilmoitti jo keväällä, että he ovat tähän halukkaita. Kaupunki on tämän

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 126 | 16.12.2025 |
| Aluehallitus | § 17 | 12.1.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

jälkeen päättänyt laajentaa toimintaa omalla kustannusvastuullaan. Hämeenlinnan kaupunki ilmoitti, että toiminta on sinänsä kannatettavaa, mutta kaupungilla ei ole mahdollisuutta kustantaa jatkossakaan Icehearts-toimintaa. Janakkala ilmoitti lisäksi syksyllä, että he ovat kiinnostuneita selvittämään asiaa omalta osaltaan seuraavien vuosien talousarviovalmistelujen yhteydessä. Muiden kuntien osalta toimiala ei ole saanut kunnilta vastausta kiinnostuksesta.

Toimiala on tavannut syksyllä toiminnanjohtaja Teemu Vartiamäkeä Icehearts ry:stä yhteistyötapaamisessa. Siinä yhteydessä on arvioitu, että Kanta-Hämeen alueella Riihimäen ja Hämeenlinnan lisäksi Forssa ja Janakkala sopisivat lapsimääränsä ja kaupunkimaisuutensa vuoksi tähän toimintaan. Joukkueen toiminnan kannalta on keskeistä, että toimintaan osallistuvat lapset käyvät samaa koulua tai enintään tulevat kahdesta eri koulusta. Lasten kulkeminen joukkueen toimintaan tulee olla myös mahdollisimman helppoa, jotta osallistuminen mahdollistuu.

Icehearts-toimintamallin vaikuttavuutta ja kustannushyötyjä on tutkittu mm. THL:n toimesta. Hyvinvointialue tekee jatkuvaa yhteistyötä Kanta-Hämeen Icehearts-kasvattajien kanssa ja tämän perusteella on kertynyt myös myönteistä palautetta ja kokemusta toiminnan vaikutuksista lapsiin. Icehearts-toiminnan kohderyhmään kuuluvat lapset ovat usein myös muiden palvelujen piirissä, mm. opiskeluhuollossa ja perhesosiaalityössä tai lastensuojelussa. Näillä tukitoimilla pyritään saavuttamaan samanlaisia myönteisiä vaikutuksia lasten hyvinvointiin, vaikkakin menetelmät ja toimintamalli poikkeavat toisistaan. Hyvinvointialueen talouden sopeuttamisvaatimusten vuoksi on toimialalla arvioitu, että uusia Icehearts-joukkueita ei ole mahdollista perustaa siten, että hyvinvointialue kantaisi niistä kustannusvastuun. Toimiala kuitenkin jatkaa yhteistyötä nykyisten joukkueiden tukemiseksi, sekä osallistuu kuntien ja Icehearts ry:n kanssa neuvotteluihin, joissa kartoitetaan kuntien mahdollisuutta perustaa joukkueita. Hyvinvointialueen rooli on näissäkin tilanteissa keskeinen mm. lasten ohjaamisessa joukkueeseen.

**Toimivallan peruste** Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.4 § kohta 4

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

| | | |
|---|---|---|
| Aluevaltuusto | § 126 | 16.12.2025 |
| Aluehallitus | § 17 | 12.1.2026 |
| Elämänkaarilautakunta | | 18.11.2026 |

**Päätös**

**Täytäntöönpano** Päätösesitys / aluehallitus

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**92**
**Toimialajohtajan ajankohtaiskatsaus / sosiaali- ja perhepalvelut**

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**Valmistelija** toimialajohtaja Marika Paasikoski-Junninen, puh. 040 774 6626
marika.paasikoski-junninen(at)omahame.fi

**Selostus** Sosiaali- ja perhepalvelujen toimialajohtaja Marika Paasikoski-Junninen esittelee sosiaali- ja perhepalvelujen toimialan ajankohtaisia asioita.

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta merkitsee tiedoksi sosiaali- ja perhepalvelujen toimialajohtajan ajankohtaiskatsauksen.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** -

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**93**
**Toimialajohtajan ajankohtaiskatsaus / asumisen ja kotiin vietävät palvelut**

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

| | |
|---|---|
| **Valmistelija** | vs. toimialajohtaja Jorma Haapanen, puh. 040 538 9357<br>jorma.haapanen(at)omahame.fi |
| **Selostus** | Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen vs. toimialajohtaja Jorma Haapanen esittelee asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialan ajankohtaisia asioita. |
| **Vs. toimialajohtajan/ asumisen ja kotiin vietävät palvelut päätösesitys** | Elämänkaarilautakunta merkitsee tiedoksi asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimialajohtajan ajankohtaiskatsauksen. |
| **Päätös** | |
| **Täytäntöönpano** | - |
| **Muutoksenhaku** | Ei muutoksenhakuoikeutta |

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**94**
**Tiedoksi merkittävät asiat**

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**Valmistelija** hallintopäällikkö Anu Kurkinen-Supperi, puh. 050 454 9350
anu.kurkinen-supperi(at)omahame.fi

1. Elämänkaarilautakunnalle tiedoksi

   - nuorisovaltuuston 29.10.2026 kokouksen pöytäkirja
   - vammaisneuvoston 29.10.2026 kokouksen pöytäkirja
   - vanhusneuvoston 29.10.2026 kokouksen pöytäkirja

Pöytäkirjat ovat katsottavissa hyvinvointialueen verkkosivuilla osoitteessa:
https://omahame.fi/esityslistat-poytakirjat-ja-viranhaltijapaatokset

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää merkitä yllä mainitut asiat tiedoksi.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** -

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

**95**
**Muut asiat**

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

Muut mahdolliset asiat.

**Toimialajohtajan/ sosiaali- ja perhepalvelut päätösesitys**

Elämänkaarilautakunta päättää merkitä muut asiat tiedoksi.

**Päätös**

**Täytäntöönpano** -

**Muutoksenhaku** Ei muutoksenhakuoikeutta